

טשענסטאכאווער יידישע

Biblioteka Jagellońska
Kraków
Św. Anny 19

פריינט יעדען מרייטאג
רעדאקציע פון דעם יידישן
טשענסטאכאווער
טשענסטאכאווער 201

צוגעשטעלט פרייז: 2 טעלער 20 גראשען.
דער פון רעדאקציע פון דעם יידישן
CZĘSTOCHOWA, ALEJA 6. TELEFON 201.
פון דעם יידישן פון דעם יידישן

Piątek, dnia 12 lutego 1932

לייט-צינדען 4.26

פרייטאג, פ' תרומה כ"ח שבט תרצ"ב.

א צונג-שבת פאר די טשענסטאכאווער יידען!

היינט, פרייטאג, ד. 12 פעברואר קבלת-שבת און שבת פריה פ' תרומה שחרית און מוסף וועט דאווענען אין דער נייער סינאגאגע

ש. קוסעוויצקי

וועלכער האט געשלאגען דעם
רעקארד אין דער גאנצער וועלט
מיט זיין העלדען-טענאָר

דער בעריהמטער אָפער-קאנטאר, דער זינגער פון
גאָט'ס גענאָד, וועלכער פערמאנט די פענאָמענאלסטע
שטימע פון 20-טען יאָהר-הונדערט

בילעטען אויף פרייטאג און שבת 1 זל. שוין צו בעקומען אין דער דרוקעריי פון ה' באטשאן, אין די ווארשע-געשעפטען פון ה' אבראמאוויטש אלע 28 און אלע 4 און אין פרייזער-אנשטאלט פון א. כראפאט, קאטעדראלא 9

צו דער עפענטליכקייט.

מיר, דער יידישער צבור פון טשענסטאכאווער פראטעסטירען אמשאר-פסטען געגען די שענדליכע מעשים פון דעם שענהעם יוד ר' משה וויינבוים און זיינע זיין אברהם און הירשל, וועלכע האבען מיט זייערע מעשים דערפיהרט, אז ער האט ארויסגעווארפען פון הייז דאס מנין, וועלכעס עגזיסטירט שוין 35 יאָהר. דאביי האט ער די גאנצע עדה יודען געשלאסען מיט טויטע קללות, און געזאגט ליגענד אין אַ מוסם-קרוש, און ווען מיר האבען איהם גערופען צום ראבינאט אויף אַ דין-תורה, האט ער אנשטאט זיך צו פערטיידיגען און בערעכטיגען זיינע מעשים, אלעמען געשלאסען און נישט געוואלט האלטען דעם דין-תורה.

מיר ווילען נישט אלעס ארויסשרייבען ווייל מיר זענען צו דעליקאט די גרויסע חרפה ארויסצוטרעגען פאר דער עפענטליכקייט, מיר קענען אָפער שוין נישט שווייגען וואס דאס שלעכטע דערגרייכט ביז צום הימל. דעריבער האלטען מיר פאר אונזער חוב צו ערקלערען פאר דער עפענט-ליכקייט, אז מיר פערטאטען מיט עקעל די מעשים פון ה' משה וויינבוים און זיינע זון אברהם און הירשל, וועלכע זענען זיינע מיטהעלפער.

מיר ווענדען זיך צו דער עפענטליכקייט איבערהויפט צו די מנינים און בת-תפלות ובפרט צום שטיבעל אלע 21, אז זיי זאלען דעם דאזיגען עלטערען מענש אויפמערקזאם מאכען אויף זיינען שענדליכע מעשים אין די עלטערע יאָהרען, מעגליך וועט ער זיך בעזונען, און חרטה האבען אויף זיינע שלעכטע מעשים - וועלכע ווערען דורך אונז געשטעמפעלט מיט עקעל און פערזאכטונג.

די גבאים און מתפללים פון מנין אין טשענסטאכאווער.
(עס פאלגען אונטערשריפטען).

ZA WIADOMIENIE.

My, niżej podpisani wierzyciele MNILA RZEŻAKA podajemy do ogólnej wiadomości iż firma

M. Rzeżak, H. Rzeżak i Szyfra Rzeżak

na zabezpieczenie wierzycieli w ogólnej sumie ich długu zł. 51,500 zabezpieczyli wierzycieli trzema majątkami na pełne 100% Mniejszą część wierzycieli, którzy już są objęci zabezpieczeniem, a którzy jeszcze nie zgłosili się, prosimy zgłosić się do końca kwietnia r. b. do Joska Kohna, Ogrodowa 6

który posiada pokrycie dla takowych. Oprócz tego dodajemy, że załatwienie p. Rzeżaka jest bez zarzutu i nie rościmy żadnej pretensji.

Z poważaniem
ZARZĄD WIERZCIELI
J. KOHN, Sz. HABERFELD.

דאס איינציגע אָרט, וואו מען קען פרעהליך פערברענגען, איז נאָר אין
קאפע „מעטראפאלי“
2 אלע 29
וואו עס ווערט פון היינטיגען טאָג אַן איינגעפירטע
יעדען טאָג פון 5 א זינגער נאכמיטאָג
מיט'ן דאנטינגאָווע אָרקעסטער פיהרט אַן ס. זיידמאן.
גלייכצייטיג מאכט די דירעקציע אויפמערקזאם, אז דער לאָקאַל איז פערגרעסערט און פערשענערט
געווארען. עס איז אויך צו בעקומען יעדען טאָג וויינער פרישטיג און א גאנצען טאָג א קאלטען בופעט.
קומט דעריבער אלע זיך ווילען נאָר אין קאפע „מעטראפאלי“.

שוסטער גיכע הילף!
שיך-רעפעראציעס אויפן אָרט!
Zakład reperacji obuwia w Częstochowie
Aleja Wolności 81. tel. 808.
פריהער קאשטשיוושיקי 65
נעמט אָן צו ווילען מענער, דאמען און
קינדער-שיך צו רעוועלאציע-ביליגע פרייזען
מענער-ווילען 2,75 זל. ווילען-אוינגלעך 2 זל.
מענער-אַבזאסן 1,30 זל. אַבזאסן 1 - 1
דאמען-ווילען 2 זל. קינדער-ווילען 1,50 זל.
דאמען-אַבזאסן 1 זל. אַבזאסן 80 גר.
מענער-ווילען מיט אַבזאסן אדער גומע 3,75 זל.
דאמען-ווילען מיט אַבזאסן 2,75 זל.
ווילען פאר יונגלעך מיט אַבזאסן 2,80 זל.
אדער גומע 2,30 זל.
קינדער-ווילען מיט אַבזאסן אדער גומע 2,30 זל.
ערשטקלאסיגע גארמנטירטע סחורה!
סאָלירע אויספיהרונג!
אויף טעלעפאָנישער בעשטעלונג שיקען מיר ארויס
פאָטלאנצעס אויף ראָווערן צורעכענענדיג 20 גר.

BIURO PRÓŚB
tłumaczeń i przepisywania
na maszynaх
Józefa Potażnika
ul Kilińskiego 4 (obecnie 14)
wznowiło swe czynności.

קופהויווער = טעכניקום
פאר אינזשיניער און ווערק-מייסטער
באד פראנקעוויצען, קופה,
פראגראם-פאדערונג: עלעקטראטעכניק, מאשינען, ענד-מאשי-
נען, אויטא-און לופט-בעטריע, שטאַל-בוי, אייזען-וואסער-בוי
פאר סוחרים 1-טעמערקערטעכנישער קורס.

Wyrazy szczerzego współczucia wy-
rażamy
p. L. Wekslerowi z Rodziną
z powodu przedwczesnej śmierci
ukochanej Ich ŻONY i MATKI
b. p. **STEFY.**
J. Sztajnhauer, Sz. Wokszajn.

מיינ פריינד
אדאלף ניימארק צו זיין חתונה מיט פרל. אליס לאנג
(פראנקפורט אס מיינ)
די הארציגסטע ברכות
צו דער פערלאָבונג פון אונזער פריינדיין
פרל. גוטשע ראטשילד מיט ה' סאמועל קאכמאן
ווינשט א הארציגען מול-טוב און א בליהענדע צוקונפט
זיסער לאנגער אין פרוי.
צו דער חתונה פון ה' אהרן ווארשאווסקי מיט פרייליין העלע בריל
ווינשט א הערצליכען מול טוב און א בליהענדע צוקונפט
שמעון צימערמאן.

שבת, ד. 13 לויט
וועט און
פייערלעשער-זאל
פאָרקומען
אונטערן נאמען
„א נאכט אהן ראגות“
א מאסע אטראקציעס
צווישען אנדערע דער אויסוואהל פון א „מיס-טאָז“ און פון דעם געטרייעסטען מאָן
אין טשענסטאכאווער.
עס וועט אויך פאָרקומען א קאָנקורס פון דעם נייעם טאנץ „רומבא“.
איינגאנג נאָר 3 זל.
א זעהר ביליגער בופעט, ריי-ליך פערזונען, - איינלאדונגען שיקט ארויס דער עסקר. פון „טאָז“ טעל. 7-56

עפענטליכע ערקלערונג!
צוליעב די שקרים, און רכילות'ן וואס ווערען לעצטענס פערשפרייט וועגען
מיר דורך בייזוויליגע מענשען, דערקלער איך דערמיט, אז איך האב קיינעם פון
מיינע קינדער נישט מעביר-נחלה-געווען. נישט קיין קלענערע ליגענד איז אויך דאס,
אז כ'האב געזאָלט אָהן א פארוואָס סקאסירען מיינ מנין. אגב האב איך די גאנצע צייט
פארגעשלאגען די מתפללים, פון וועלכע איך האב קיינמאל קיין גראַשען דור-געלד
נישט גענומען, אנדערע צוויי שטובען אויף א מנין אינ'ם זעלבן הויז.

מיט דרך-ארץ **משה וויינבוים.**

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ
„SILESIA“ Sp. Akc.
Reprezentacja
w CZĘSTOCHOWIE, PANNY MARJI 20, Tel. 283.
נעמט אָן פערזיכערונגען פאר פייער, גנבה מיט א איינברוך
אומגליקס - צופאלען, ציוויל - רעכט - פערזיכערונגען
און טראנספאָרט.

S. SZYFERBLAT
Wylączna sprzedaż baranich skór fabryki „Société Anonyme de L'Industrie Textile“
Częstochowa, Aleja I. Tel. 604.
מאכט בעקאנט די געעהרטע קינדשאפט, אז צוליעב דער איצטיגער צייט
זענען די פרייזען אויף
אלע סארטען פויטער = לעדער
ערמעסיגט געוואָרען.
אונזער סחורה איז בעוואוסט אלס גוטע קוואליטעט אין די ג. קונדשאפט וועט
פון די איינקויפען העכסט צופרידען זיין.
קימט און איבערצייגט אייך!

אין טעפען צער זענען מיר מודיע וועגען טויט פון אונזער מוטער און שוועסטער
פון דערהיים **מרים שעהנוואלר**
די לוייה איז פארגעקומען נעכטען דאנערשטאג, ה' אדר א' תרצ"ב, דעם 11 פעברואר 1932 י.
גלייכצייטיג דריקען מיר אויס אונזער איינגעטען דאנק די אלע, וועלכע האבען אפגעגעבען דעם לעצטען פבוד און
אנטייל גענומען אין דער לוייה, די אין טעפען טרויער פערבליבענע
טעכטער, זיין שוועסטער, שנידען, איידעם'ס און אייניקלעך.

די גערטנער = פערמע.

מיר וואָלטען געדאַרפט זיין צופיעל גאָאיוו, ווען מיר זאָלען היינט קומען און אָנווייזען אויף דעם שוידערליכען מצב אין וועלכען עס געפונען זיך די היגע קהלה'שע אַנשטאַלטען און דאביי וועקען אונזערע פלל-טהוער, אַז זיי זאָלען עפּיס טהון פאַר די דאָזיגע אינ-טטיטוציעס, וועלכע געהען אונטער, ווארום מיר ווייסען, אַז צוליב דעם שרעקליכען קרויס פון איין זייט און דער אונקלאָרער לאַגע, וואס הערשט זינט די לעצטע וואָהלען אין אונזער קהלה פון דער צווייטער זייט, וועלען ליידער אונזערע ווערטער קיין וויר-קונג נישט האבען.

אויב מיר ווילען דאָ בעריהרען די פראַגע וועגען דער גערטנער - פערמע, איז עס דערפאַר, ווייל מיר האַלטען, אַז דער דאָזיגער אַנשטאַלט געפונט זיך ספעציעל אין אַ בעסערער לאַגע ווי די אַנדערע קהלה'שע אינסטיטוציעס, צוליב דעם, וואס די פערמע איז פערפאַכטעט געוואָרען צו פריוואַטע פערזאָנען און דאָרף, לויט'ן געשלאָסע-נעם אַבמאָך דורך זיי אויסגעהאַלטען ווערען.

די פערמע מיט איהר גאַנצען אינ-ווענטאַר בעטרעפט קודם-כל אַ בעדיי-טענדע סוסע און פערנעמט אַ געהע-ריגען פלאַץ אין דעם קהלה-פערמע-גען, און בעזונדער האָט זי אַ זעהר וויכטיגע ערציהערישע אויפגאַבע צו צוגרייטען יודישע פעלד-און גאָרטען-אַרבייטער, אין דער ערשטער רייע פאַר ארץ-ישראל און דאָן אויך פאַר די גלות-לענדער, שוין צוליב דעם, וואס לעצטענס איז געוואָרען אַקטועל די פראַגע וועגען בעזעצען יודען אויף ערד אין פוילען.

די פויריגע וואָך האט בעזוכט אונ-זער רעדאַקציע אַ דעלעגאַציע פון די חלוצים, וואס געפונען זיך אין דער פערמע און אונז פאַרגעשטעלט זייער שרעקליכע לאַגע (מיר שרייבען וועגען דעם בעזונדער), דאס האט אונז בע-וואויגען, אַז מיר זאָלען אַרויסשיקען אין דער פערמע אונזערע מיטאַרבייטער די ה"ה פראַנק און קרעמסקי, כדי אויפ'ן אָרט זיך צו בעקענען מיט'ן פאַקטישען מצב פון דער אינסטיטוציע און מיט דער לאַגע פון די חלוצים.

ווי מיר האָבען אויבען בעטאָנט דאָרף דאס פעראינטערעסירען זיך פון דער היגער יודישער געזעלשאַפט מיט דער פערמע, געטיילט ווערען אין צוויי טיילען, קודם-כל מיט דער פערמע גופא אַלס אַ טייל פון דעם קהלה-פערמענען און דאָן מיט דער אויסהאַלטונג פון די חלוצים.

בנוגע דער ווירטשאַפטיכער לאַגע האבען די פאַכטער פון דער פערמע

ערקלערט אונזערע פאַרשטעהער, אַז ביים איבערנעמען די פערמע מיט הע-כער אַ יאָהר צוריק, האָבען זיי זי גע-פונען אין אַזאָ קלאַגעדיגען מצב, אַז די גאַנצע אַרבייט פון ערשטען יאָהר מיט דעם קאָפיטאַל, וואס זיי האָבען אַריינגעלעגט האָט געמוזט בענוצט ווע-רען בלויז אויף אויסצוראָטען און בע-זייטיגען די שרעקליכע פאַלגען פון דער אויערהערטער פערנאַכ-עסיגונג וואס האָט דאָרט געהערשט, איצט צום נייעם יאָהר לעגען זיי אַריין אַ פרישע סומע געלד און זיי האַלטען, אַז דאס קומענדע אַרבייט - יאָהר וועט ערשט בעווייזען אויף ווי ווייט די פערמע קען דערהאַלטען ווערען.

די דאָזיגע ערקלערונג איז אָבער אונפערשטענדליך, ווייל ווי יעזער מענטש פערשטעהט, האָבען די ה"ה יאָרעצקי און וואסערצאָג, אַלס קוואַליפיקאַטע פאַכמענער אויף דעם געביעט, געוויס גענוי און אַלזייטיג אויסגעפאַרשט דעם פאַקטישען צושטאַנד פון דער פערמע אויף אַלע געביטען, איידער זיי האבען אונטערגעשריבען דעם פערפליכטונגס-אַבמאָך און זיי האבען און ספּק פרי-הער גענוי אָבערשעצט אַלע איינריכ-טונגען מיט דעם ליידיגען און טויטען אינווענטאַר און פערזעכענט, אַז עס ליינט זיי דאס געשעפט צו מאַכען.

עס דאָרף דעריבער געשאַפּען ווע-

רען אַ קאָמיסיע, וועלכע זאָל גענוי קאָנטראָלירען ווי עס זעהט אויס דער אינווענטאַר, וועלכען די קהלה האט איבערגעגעבן די פאַכטער און אויף ווי ווייט דאס קהלה-פערמענען ווערט דורך זיי געשווינט און אָבערהיטען, לויט ווי עס איז פאַרגעזעהען אין אַבמאָך.

בנוגע דער אויסהאַלטונג פון די חלוצים אין וועלכען זיי זענען אויך פערפליכטעט לויט'ן געשלאָסענעם אַב-מאָך, האבען זיי ערקלערט, אַז אמת לויט'ן אַבמאָך דאַרפען זיי בעשעפטיגען 25 חלוצים, אָבער לעצטענס האבען גרינבוים אַלס פאַרשטעהער פון „הח-לוצים" און אַ דאנק דער אינטערווענץ איז די צאָהל פערקלענערט געווארען ביז 15, אַזוי אַז זיי דארפען אין דעם אַרבייטס-סעזאָן בעזעפטיגען נאָר 15 חלוצים און די איבריגע אַרבייטער קענען זיי נעמען קריסטליכע, וועלכע קאָסטען פיליגער און זענען מעהר פראָדוקטיוו ווי די חלוצים.

דאס איז אויך אַ זאָך, וואס דאָרף גענוי קאָנטראָלירט ווערען אויף ווי ווייט עס שטימט מיט דער ווייקליכ-קייט, און אַזוי ווי די חלוצים געפונען זיך איבערהויפט היינט, אין ווינטער-צייט, אין אַ זעהר טרויעריגער לאַגע,

ווייל זיי בעקומען היינט כלל נישט קיין בעשעפטיגונג אויף דער פערמע, דאָרף לויט אונזער מיינונג געשאפּען ווערען אַ ספּעציעלע קאָמי-סיע, וועלכע זאָל האבען די אויפגא-בע צו זאָרגען פאַר די חלוצים און זייער אויסהאַלטונג. זעלבסטפערשטענד-ליך דארפען די קאָמיסיע - מיטגלידער בעשטעהן פון מענשען, וועמען דער חלוצישער אידעאַל איז נאָהנט צום הארצען. די קאָמיסיע מוז דעהן אויף ווי ווייט די פאַכטער פון דער פערמע צופולען זייערע פערפליכטונגען לגבי די חלוצים, אויסצוגלייכען די סכסוכים, וואס קומען פאַר פון צייט צו צייט צווישען די פאַכטערס און די חלוצים און בכלל זאָרגען דערפאַר, אַז די חלו-צים זאָלען גישט הונגערן, ווען זאָגאר עס וועט נויטיג זיין פאַר זיי צו שא-פען פריוואַטע אַרבייט אויסער דער

פערמע, אום זיי צו געבען די מעג-ליכקייט אדורכצוהאַלטען די צייט פון דער הכשרה, וואס עס איז זייער העכ-סטער אידעאַל.

עס וואָלט געווען אַ גרויסע עולה ווען די דאָזיגע זאָך זאָל ווייטער פער-נאכלעסיגט ווערען, און עס איז דער אומבעדינגטער חוב פון דער ביז-יגע-טיגער קהלה-פערוואלטונג און דעם ניי-אָנגעוויזענע קאָמיסיע, וועלכע זאָלען האבען דעם ציעל אָבצוהיטען דאס קהלה-פערמענען פון דער פערמע, וועל-כע געפונט זיך אין פריוואַטע הענד אויך צו זאָרגען דערפאַר, אַז עס זאָלען דאָרט אויסגעשולט ווערען וואס מעהר יודישע פעלד-און גאָרטען - ארבייטער, וואס עס איז דער פאַקטישער ציעל פון דער גערטנער-פערמע.

י. פ.

פון דער וואל.

די ענטוואָפונגס-

קאָנפערענץ.

קלערט, אז די רעוויזאָניסטישע אינ-פאַרמאציעס זענען נישט ריכטיג, אָבער פאַרט האָט, ווי געזאגט, די רעדע פון ה' גראַסמאַן אַרויסגערופען אַ גרויסע פעראינטערעסירונג.

ארץ-ישראל איינגעשלאַסען אין צאָל-סיסטעם פון ענגלאַנד.

ווי בעוואוסט איז אין ענגלאַנד לעצ-טענס איינגעפיהרט געווארען א שוין-צאָל, וועלכער האט דעם ציעל נישט צו לאָזען אריינפיהרען אין לאַנד קיין פרעמדע כחורות. איצט האָט די ענג-לישע רעגירונג אָנגענומען אַ פעשלוס, אַז ארץ-ישראל, וועלכע שטעהט אונ-טער דער הערשאפט פון ענגלאַנד גע-ניסט פון די זעלבע רעכט, וואס די גאַנצע ענגלישע אימפעריע און איהרע סחורות קענען אַריינגעפיהרט וווערען קיין ענגלאַנד אַלס ענגלישע סחורות, דער ישוב אין א"י גיט צו דעם דאזי-גען געזעץ א זעהר וויכטיגע בעדיי-טונג צום גונסטען פון דער עקאָנאָמיע-שער צוקונפט אין א"י, ווייל איהרע פראָדוקטען, איבערהויפט פאַמערנאצען, וואס עס איז די הויפט-פראָדוקציע פון לאַנד וועלען איצט זיין פּעסע די איינ-ציגע אין ענגלאַנד, נישט האבענדיג קיין קאָנקורענצען פון אנדערע לענ-דער, פון וואנען דער צאָל וועט זיין אונגעהויער הויך און זיי וועלען נישט קענען ליישטען די פרייווען פון די א"י פראָדוקטען.

דייטשע רעגירונג געגען אַנטיסעמיטיזם.

דער דייטשער אינערן-מיניסטער האט אויסגענומען א יודישע דעלעגאַציע וועלכע האָט פאר איהם געשילדערט דאס גרויסע געפאָהר, וואס שטעהט דעם

העלף מיר אין מיין שרעקליכער נויט,

גיב מיר די ריכטיגע עצה, וואס איך

זאָל טהון, פון איין זייט שטעהט א ניי-

דערטרעכטיגער געמיינער אונגעזע,

וועלכער וויל מיך צווינגען צו ווערען

זיין פרוי, אנשטאט דעם אַזוי שעהנעם

און געליעבטען וויקטאָר, וועלכער איז

שוין מעהר צווישען די לעבעדיגע ניש-

טאָ און פון דער צווייטער זייט זעה

איך מיינע אַרימע אומגליקליכע על-

טערן, וועלכע שפּאַכטען עריגן אין אַ

פינסטערער געפאנגעניש און נאָר איך,

מיט מיין איבערגעבען זיך צו דעם

דאָזיגען אויסווארף קען זיי ראַטעווען.

זי האט זיך אַ גאַנצע נאַכט אַרומ-

געוואָרען אויפ'ן געלענער און געבע-

טען, אַז די נאַכט זאָל זיך ציהען און

ציהען אָהן סוף.

אָבער עס איז אַזוי נישט געווען צו

איהר קרענקונג איז די נאַכט נאָך פיעל

שנעלער אַריבער און ווען עס איז נאָר

געווארען ליכטיג איז זי אויפגעשפרינג-

גען און מיט דער גרעסטער אונגע-

דולד געלאָפען ווי אַ משוגענע איבער'ן

קליינעם דאָך-שטיבעל, וואו זי איז גע-

ווען פערשפּאַרט.

אָבער וואס זאָל איך איהם פאַרט

זאָגען? ער וועט דאך באַלד קומען,

וואס זאל איך איהם ענטפערן?

זי האט זיך געשלאָגען מיט'ן קאָפּ

אין דער וואַנד און נישט אויפגעהערט

צו וויינען, אָבער ענדליך האט זי אַנ-

גענומען אַ פעסטען בעשלוס.

מיינע עלטערן זענען מיר טייערער

ווי דאס לעבען, זיי האבען זייער לע-

בען שטענדיג פאַר מיר געאַפּפערט און

איך מוז פאַר זיי אַ קרבן ברענגען גע-

אַ קורצע צייט האָבען זיי זיך נאך בעראַטען און יאָהאָן האט ווירקליך פער-אַרענט, אַז עס זאָלען אָנגענומען ווע-רען די נויטיגע מיטלען, אַז אַזוי אהרן פעלדמאַן ווי זיין פרוי זאָלען וואס שנעלער געזונד ווערען.

ווען עקיבא איז אַוועק פון ראָזאַ'ן נאכדעם, ווי זי האָט זיין פאַרשלאָג נישט אינגאַנצען אָבגעוואָרפען, נאָר איהם געהייסען קומען נאָך אַנ'ענטפער, איז ער געווען העכסט צופרידען און גליק-ליך.

ענדליך שיינט מיר, אַז איך קום צום ציעל, צו וועלכען איך שטרעב שוין אַזוי לאַנג-האט ער געטראַכט און די שעהנע ראָזע וועט זיין מיינע, וועט וועניגסטענס מיינ מיה און אַרבייט נישט זיין אומזאָנסט, יא, דאס איז געווען אַ גליקליכער איינפאַל, וואס איך האָב איהר געזאָגט וועגען איהרע עלטערן און איבערהויפט וועגען וויקטאָר פעלד-מאַן, זאָל זי נאָר דעם פערפליכטען הונד פערגעסען, וועט זי שוין זיין מיי-נע, מיט אזאליכע געדאַנקען האָט ער זיך אַרומגעטראָגען און מיט דער גרעסטער אָנגעדולד שוין געוואָלט דערלעבען דעם מאָרגענדיגען טאָג צו הערען פון ראָזאַ'ן דעם גינסטיגען ענט-פער.

גאַנץ פערקעהרט איז דאס געווען ביי ראָזאַ'ן.

ווי עקיבא איז נאָר אַרויס פון איהר צימער האָט זי זיך ביטער פונגאָנדער-געוויינט און נישט געקענט זיך פער-ערשען.

גרויסער גאָט-האָט זי אויסגעשריגען

די פערפאלגטע.

ראָמאַן פון יודישען לעבען אין איטאַליע, אין 19-טען יאָהר-הונדערט.

פריי פון העברעאיש דורך י. געלדזאָהן.

און ווי איז אייער מיינונג וועגען איהר בעגעגענטען זיך מיט דעם מאָן, ה' דאָקטאָר?

דאס איז אַ שווערע פראגע וועגען וועלכער איך קען אַזוי שנעל נישט ענטשיידען, איך האָב זעלבסט וועגען דעם געטראכט און איך האָב איינגע-פונען, אַז דאס איז אַ עקספערמענט וועלכער קען מעגליך ווירקען צום גו-טען און מעגליך קען עס האבען זעהר שלעכטע פאַלגען.

וואס מיינט איהר דערמיט צו זאָגען? עס איז גאַנץ איינפאַך. עס קען מע-גליך זיין, אַז די איבערראשונג זאָגאר אַ גוטע אין פרעהליכע, וואס עס וועט אַרויסרופען איהר צוזאַמענטרעפען זיך מיט'ן פערלויבענעם מאַן, וועלכען זי האט שוין אַזוי לאַנג נישט געזעהען, וועט זי פולשטענדיג געזונד מאכען און עס קען אויך פאַסירען, אַז איהרע שוואכע נערווען וועלען נישט קענען פערנעמען די גרויסע איבערפראשונג און עס קען האבען קאטאסטראפאליע פאַל-גען.

און וואס קען מען טהון?

מיר מווען זיך בעמיהען וואס מעהר צו קרעפטיגען און צו שטאַרקען אַזוי פעלדמאַנ'ען ווי זיין פרוי, אַז זיי זא-לען וואס שנעלער צוריקקומען צו די כוחות און דאָן וועט מען מוזען דעם עקספערמענט מאַכען-האָט דער דאָק-טאָר געענטפערט.

דייטשען יודענטום ציליעב דער שרעק-ליכער אַנטיסעמיטישער העצע, וואס ווערט געפיהרט אין לאַנד, אויף וואס דער מיניסטער האט דער דעלעגאַציע געענטפערט, אַז די דייטשע רעגירונג פעראורטיילט ענטשידען די אַנטיסעמי-טישע העצע און זי איז פעסט ענט-שלאַסען צו מאַכען אונגעגליך יעדען פרוי פון אַנטי-יודישע אַנפאַלען.

נייע רעדוקציע פון בעאמטען-פענסיעס.

עס האט זיך פערשפרייט א קלאַנג, אַז די רעגירונג האט בדעה ווייטער צו פערקלענערן די פענסיעס פון די מלוכה-בעאטע, פון די העכערע בע-אַמטע מיט 15 פראָצ, און פון די קלע-נערע בעאמטע אויף 10 פראָצ. אין די קרייזען פון די מלוכה-בעאַמטע הערשט צוליב דעם א שטארקע בעאנווהיה-גונג.

כינאַ - יאַפאַן.

רי שלאַכטען צווישען יאַפאַן און כינאַ ווערען ווייטער פאַרגעזעצט און בעת דער יאַפאַנישער פאַרשטעהער אין זשענעווע האַלט שלום רעדעס קומט פאַר טויט און פערניכטונג אויף דער כינעזישער טעריטאָריע. אָבער די כי-נעזער שטעלען א זעהר העפטיגען ווי-דערשטאַנד און דאָס יאַפאַנישע מילי-טער ליידיט גרויסע פערלויסטען.

וועגען פערקלענערן דאס דירה-געלד.

די צענטראַלע פון די פראַפעסיאָנע-לע פעראייניגען האָט זיך געווענדעט צו אַלע פעראייניגען, אַז זיי זאָלען אָרגא-ניזירען אַ געמיינזאמען מיטינג אויף וועלכען עס זאָל אָנגענומען ווערען אַ רעזאָלוציע צו פערקלענערן דאס דירה-געלד, ענטשפרעכענד צו דער פערקלע-נערונג פון די פערדינסטען און צו דער פערבלייגערונג פון אַלע ארטיק-לען און די אַנגענומענע רעזאָלוציע זאל איבערשיקט ווערען צוזאמען מיט אַנ'ענטשפרעכענדען מעמאָריאַל צום מי-ניסטער-ראט.

פרעסט אין לאַנד.

טראַץ דעם, וואס ביז-יעצט איז דער הייריגער ווינטער געווען אַ לייכטער, האבען זיך די לעצטע טעג אָנגעהוי-בען אין גאנצען לאַנד גרעסערע און קלענערע פרעסט, וועלכע דערגרייכען אין פיעל שטעט, זאָגאר אין ווארשא ביז 25 גראד. ביי דעם איז דאס ווע-טער רוהיג און זונגי.

ביי ערקעלעטונגען, גריפע, האַלז-ענט-צינדונג, מאַנדעל-געשוואַלענקייט, ווי אויך נערווען-שמערצען און גלידער-ריי-סען, כדי צו דערגרייכען די טעגליכע געדערם-אויסליידיגונג מיט'ן טרינקען יעדען טאָג אַ האַלב גלאָז נאַטירליך ביי טערוואַסער Franciszka Józefa

וויס איז אַזוי מיין ביטערער גורל צו וועלכען איך מוז זיך צופאַסען.

זי האט מיט אַלע כוחות זיך בעמיהט צו בלייבען רוהיג און בעשלאָסען, אַז ווען עקיבא וועט קומען זאָל זי איהם זאָגען, אַז זי איז איינשטימיג צו ווע-רען זיין פרוי.

און מערקווירדיג, נאכדעם ווי זי האט דעם דאָזיגען בעשלוס אָנגענומען האט זי שוין מיט דער גרעסטער אונ-געדולד געוואַרט, אַז עקיבא זאָל קו-מען און זאָל שוין די זאך ערלעדיגט ווערען.

אויב איך האב זיך שוין אונטערגע-געבען איז דאך אַ שאָד יעדע מינוט וואס מיינע עלטערן שמאַכטען אין דער תפיסה-האָט זי געטראכט-און זאָל מען זעהען זיי וואס פריהער צו בעפרייען.

און זי האָט שוין געוואַרט אויף דעם מאַמענט, ווען עקיבא וועט קומען, מיט יעדען שאָרף וואס זי האט געהערט איז זי אויפגעשפרינגען מיינענדיג, אַז דאס איז ער, אָבער עס איז אַוועק אַ שעה נאָך אַ שעה און ער איז נישט געקו-מען.

ער וועט דאך געוויס קומען-האָט זי געפרובט זיך בערוהיגען-ערשט ווען דער טאָג איז אַוועק און ס'האָט אַנ-געוויבען ווערען פינסטער איז ראָזאַ געוואָרען פערצווייפעלט, נישט קענען-דיג פערשטעהן וואס דאָ קומט פאַר.

זאָל ער מיך האבען אָבערנאָרט? איז דאס מעגליך?

(פאַרט. קומט).

וואָך=שמועסען.

פּעטיציעס.

וועזען צופיעל ריהרענד, דאס וואָלט אפשר געווען צופיעל ערנסט, דאן וואָלט טען זיך אפשר די גאָר גרויסע דיפּלאַ- מאַטען צו נאָהנט געטרעפּען מיט דער ווירקליכקייט פון לעבען, מיט דעם אמת פון דער אונגעגרייכטער גרוי- זאמקייט, וועמעס גורל עס ליגט אין זייערע הענד.

זיי וואָלטען זיך אפשר אליין פאַר זיך פערשעהמט. זיי וואָלטען דאן אפ- שר געמוזט די אויגען אַראָבלאָזען אַקעגענאייבער דעם אייביגען מענטש- ליכען יושר, וועלכער איז געווארען טיעף בעגאָפּען, אָבער וועלכער איז נאָך אינגאנצען נישט פערשוואונדען, וואָרעם ער בעווייזט זיך פון צייט צו צייט און פרובט דער ביזווייליקייט אָפּען אָדער בעהאַלטען די אויגען אויס- צושטעכען.

און אפשר האבען גראָד דאס קינד און די פרוי, די מוטער, הייטע עס, דאס וואָרט גענומען, זיי די שוואַכ- קע זענען געקומען אויסדריקען אונזער ווילען און אונזערע גערעכטע פאָד- רונגען, ווייל זיי האָלטען, אַז מיר, די מענער, האבען אין דער הינזיכט נישט קיין ריין געוויסען. און אפשר זענען מיר טאָק, זייענדיג דער סוביעקט פון דער גאנצער פראָגע, נישט אומשטאַנד אַביעקטיוו צו פיהלען דעם שטאַרקען פערלאַנג אַזוי ווי אונזערע פרויען און קינדער.

עס ווייזט אויס, אַז זיי האָלטען, דאס אונזערע הענד זענען נישט ריין, אַז מיר אייגענטליך האבען אייראָפּא מיט טייכען בלוט בעגאָסען און מיר גרייטען ווייטער פאַר די זעלבע אַר- בייט.

און דאריבער האָט אונזער שוואַכער טייל אויף זיך די אַרבייט גענומען, אפשר וועלען זיי מיט זייער צערטלי- כער אונשוילדיקייט קענען ריהרען און וועקען דאס געוויסען פון דער וועלט. אָבער אויב מען דאַרף די דאָזיגע געפיהלען וועקען דורך אזעלכע צער- מאַניעס, אויב מען דאַרף דערצו שג- פּען שטימונג, אויב מען דאַרף די עקזיסטענץ פון יושר ספּעציעל בערע- טיגען, ווערען די אַלע אַקציעס גע- שטעלט אונטער אַ גרויסען פראָגע- ציי- כען...

און עס ווייזט אויס, אַז מעהר ווי שרייבען פּעטיציעס קענען מיר נישט, און אַט שרייבט מען טאָק, מען שרייבט צו אַנענליכען אַראָד, מען שרייבט צום פעלקער - בונד, רומענישע יודען פאַר'ן אונשוילדיג - ערמאָרדען יודישע יונגעלייט, גרייטען אויך צו אַ מאַסען- פּעטיציע.

און נישט ווילענדיג דערמאנט זיך מיר אין איינעם, וואס האט געטראַכט אויסצובעסערען די וועלט און בעשלאָ- טען צו שרייבען אַ פּעטיציע צום רבונג של עולם.

לאַזאַר

רייזע נאָטיצען.

- 2. -

א שטאָדט - א יורד.

סאָזשירען פרעגען מיך צי איך פער- בלייב אין וואַגאַן. פאַרוואָס פרעגט איהר? ענטפער איך מיט אַ פראַגע. אויב נישט, וועט דער קאַנדוקטאָר פערשליסען דעם וואַגאַן און מיר ווע- לען בעזוכען די שטאָדט. נאָטירליך האָב איך זיך אָנגעשלאָסען אין דער עקספּעדיציע.

דאס וועטער איז געוועזען לינד און רעגענדיג. די קופּעס געפּוירענעם שניי האבען געלאָזט. כאָטש ס'איז געוועזען אַ מאַרק-טאָג איז די בעוועגונג געווען אַ שוואַכע. מיר האָבען געטאפּטשעט אין די בלאָטעס.

די הויפט-גאַס איז בעדעקט מיט די שילדען, וועלכע זענען גרעסער ווי די הייזלעך אין וועלכע עס געפונען זיך די געוועלכע, אַ געוועלכע נעבען אַ געוועלכע. אַביסעל ווייטער דער מאַרק, פערקויף-האַלעס און הילצערנע בוידען. די מענשען, קויפער און פערקויפער אַלע בערדיגע, אַריס אָנגעטאָן. עס איז נישט צו דערקענען פון א יורד ביז

ד"ר דוד קאָנאַז.

ע א י ג ע נ י ק.

- 1. -

רען די קערפּערליכע און גייסטיגע ראַ- סען-אייגענשאַפטען פון די קונפּטיגע גענעראַציעס. זי פאַרשט אויך אַלץ, וואס קען פערערגערן די דאָזיגע איי- גענשאַפטען, די עאָזעניק שטעלט אויך מיט זיך פאַר איינע פון די וויכטיג- טע צווייגען פון דער היגיגענע.

איך האָב שוין אין אַ גאנצע רייהע אַרטיקלען, אויף די שאַלאָטען פון דער „טשענסטאָכאווער צייטונג“, אַרומגע- רעדט די פערזענליכע היגיגענע, וועל- כע לערנט אונז ווי מען דאַרף לעבען, בכדי געזונד צו זיין. די ערפאָהרונג אָבער בעווייזט, אַז טראָץ דעם נאָר- מאַלען און געזונטען לעבענס-שטייגער איז נישט אַלע מאָל מעגליך צו פער- מידען קראַנקהייטען און פעהלערען, בעווייל נישט אַלע קראַנקהייטען ענט- שטעהען נור אַ דאָנק אונגעהיגעינישע, אויסערליכע השפּעות. ריכטיג איז, אַז רעגולערמאַסן - געזונטער לעבענס-שטיי- גער דערפיהרט דערצו, אַז דער מענטש איז ביכולת צו ענטוויקלען אין זיך זיין העכסטע לעבענס- קראַפט, צו וועלכער זיין מין איז פעהיג-דער דאָזיגער מין איז אָבער ביי יעדען אינדיוידואַם פערשידענאָרט. איינער ברענגט מיט זיך אויף דער וועלט אַ געזונטען, קרעפטיגען קערפּער און אַ פעהיגען פערשטאַנד - אַנאַנדערער איז בעלאָס- טעט מיט פערשידענע פעהלערען. דעם ערשטען איז, פערשטעהט זיך, לייכט

קיינמאָל האט מען זיך נישט אַזוי פיעל פערנומען מיט'ן פראָבלעם: ווי אַזוי צו פערבעסערען דעם געזונד-הייט-סט-

מצב פונ'ם מענשען, בפרט פון די קונפּטיגע דורות, ווי אין דער לעצטער צייט. ביז נישט לאַנג האָט מען זיך וועניג געקומען וועגען די דאָזיגע גענעראַציעס, מען האָט נאָר געקלערט וועגען דעם, ווי אַזוי צו שטאַרקען דעם געזונד-אַרטיגען דור - און דאס איז אַלץ דערפאַר, ווייל מען לעבט אין אַ צייט, ווען שטאַרקע מוסקלען און נער- ווען קומען גלייך צונאָך. מיר זעהען טאָק די שטאַרקע ענטוויקלונג פונ'ם ספּאָרט, די גרויסע פעראינטערעסירונג מיט דער געזונד-הייטס-פלעגע, אָבער פאַלש איז די מיינונג, ווי מיר וועלען זעהען, אַז אַ דאָנק דער דאָזיגער ענט- וויקלונג איז שוין אויך גאַראַנטירט דער געזונד-צושטאַנד פון די קונפּטיגע דורות.

די מעכטיגע ענטוויקלונג פון דער ביאָלאָגיע האָט פערמאָדאָרט דאס ענט- שטעהן פון אַ נייעם צווייג פון דער וויסענשאַפט, וועלכע האָט אַ געוואָל- דיגע סאָציאַלע און פאָליטישע בעדיי- טונג פאַר יעדען פאָלק און זיין עק- זיסטענץ-דאס איז די עאָזעניק-וויסענ- שאַפט.

עאָזעניק פערנעמט זיך מיט דער פאַרשונג און איינפיהרען אין לעבען אַלע גורמים, וועלכע קענען פערבעסער-

מען האָט נאָר געהאַט אַ שטיקעל פריי- ע צייט, האָט מען זיך אַריינגעכאַפט אין אַ שענק (אין נייען מאַרק זע- נען געווען עטליכע שענקען, וואָס האָ- בען געהאַט פרנסה פון די טרעגער)

געמאַכט אַ שנאָפּס און פערביסען מיט נאָך איינעם. און דאָן פערזוכט אַ-לע- בערלי, אַ פיפּיקל'ל מיט אַ פיערעלע געזונט, נאָכגעטרינקען אַ גלעזל ביער, האָט מען געוואוסט אַז מען לעבט אויף דער וועלט, און היינט?

כ'האָב לענגער נישט געקאָנט שמוע- סען, ווייל איך האָב בעמערקט, ווי פון טרעגערס אויג רינט אַ טרעהר, און טרעהרען ווירקען שלעכט אויף מיין געווען סיסטעם... בין איך אַוועק און האָנג נאָכגעטראַכט וועגען דער טרוי- ריגער לאַגע פון אַ געזונטען הארע- פאַשענע מאַסע פון יודישען פאָלק, וואָס איז נעביץ געקומען צו אַזאַ מדרגה און די איינציגע זכרונות פון זייער פערגאַנגענהייט, איז, דער זכרונות אַת-הדהג...

פאַרוואָס איז דאָס?

די אַלע יודען, וועלכע בעזוכען נאָך צוקערניעס וויל איך פרעגען פאָלגענדע שאלה: פאַרוואָס זענען די פוילישע צוקער- נייעס פער- זאָגאַר אַזעלכע, וואו מען

וואָס געהערט,

ויקחו לי תרומה (פון דער סדרה).

הפנים, אז אויך דאמאָס איז גע- ווען א קריזיס און מען האָט געדאַרפט נעמען דעקלאַראַציעס, כדי צו שטיצען די הילפסלאָזע קריזיס געליטענע.

ווי אַזוי יענע יודען האָבען זיך אָנגערופען אויף דעם הילפס-רוף דער- צעהלט אונז דער הומש. ווי אַזוי אונ- זערע היינטיגע יודען רופען זיך אַן קאָן איך אייך דערצעהלען.

פון 6000 טשענסטאָכאווער יודישע פאמיליעס האָבען זיך דעקלאַרירט 240 דעקלאַראַציעס. אָבער נישט דאָס איז דער עיקר, מסתמא פערמאָגען מיר נישט מעהר קיין יודען, וואָס זאָלען זיך קאָנען בעשטייערען. כאָטש, עס זענען דא אַפיקורסים, וואָס טענה'ן - און מיט רעכט, אַז ביי אַ גוטע אַרבייט וואָלט די צאָהל דעקלאַראַנטען זיך פערדאָפּעלט. ווען, ווען די יעניגע, וואָס האָבען זיך אונטערגענומען צו זאָמלען פאַר'ן הילפס-קאָמיטעט וואָלטען די דעקלאַראַציעס נישט בעהאַלטען ביי זיך, נאָר זיי וואָלטען עפּיס געטאָן. אָבער ווי געזאָגט, איז נישט דאָס דער עיקר, איך וויל דאָ בעטאָנען, אַז ליי-

ניי אויפגעקומענע פראָלעטאַרישען „פיהרער“, אַז ביי יעדע פערזאָנלונג, וואו עס קומט אויס צו רעדען וועגען אַ געשעהעניש, הייסט ער באַלד די פערזאָמלעטע בעהערען מיט אויפ- שטעהן.

אַזוי למשל איז אמאָל אויף אַ פער- זאָמלונג געקומען צו רייז וועגען דער איבערקעהרעניש אין שפּאַניען. און פערשיידענע חברים האָבען זיך ארויס- געזאָגט וועגען כאראַקטער פון די גע- שעהענישען. כאָפּט זיך אויף דער „פיהרער“ און גיט אַ פאַרשלאָג, אַז איידער מען טרעט צו צו די דעבאַטען, זאָל מען צושריט בעהערען מיט אויפ- שטעהן די שפּאַנישע רעוואָלוציע.

יענע וואָך איז ווידער פאַרגעקומען אַ פערזאָמלונג ווי מען האָט גערעדט וועגען דעם כולגאַנגישען אָנפאַל אויף דעם פוילע ציוניסטישען פיהרער זרובבלי, האָט מען אויך בעהערט מיט אויפ- שטעהן. רעדט מען וועגען קריזיס, בעהערט מען מיט אויפשטעהן, וויל מען אייגנאָרען אַ טאָניאָווענד, ביי- עהרט מען מיט אויפשטעהן. הקצור, עס איז אַנפיעדעמיע פון בעהערען מיט אויפשטען...

מזל = טוב ח' פערגעלסאָן, איהר זענט פריי!

עס קאָן זיין, אַז איהר ח' בערגעל-

אפרים בראטמאן.

וואָס האָט אונז געגעבען דער 5-טער לאַנדעס- צוזאַמענפאָהר פון ציוניסטען - רעוויזאָניסטען - פערבאָנד אין פוילען?

3.

דער אַרױסטריט פון דער ציוניסטישער לאַנדעס-אַרגאַניזאַציע אין פוילען.

מיט דער זעלבער איבערווינגענדער מערהייט שטימען, וואס עס איז בע- שלאָסען געווארען צו ראָטיפיצירען דעם אָבמאָך אין קאַלע, איז אויך בעשלאָ- סען געוואָרען אַרױסצוטערטען פון דער ציוניסטישער לאַנדעס-אַרגאַניזאַציע אין פוילען. די ענטשפּרעכענדע רעזאָלוציע האָט געלויטעט: „די 5-טע לאַנדעס- קאָנפּערענץ פון ציוניסטיש-רעוויזאָניס- טישען פערבאָנד אין פוילען ערקלערט, אַז זי בעטראַכט זיך נישט אַלס טייל פון דער אַזױ-געוועפּנער ציוניסטישער אַרגאַניזאַציע אין פוילען.“ גלייך נאָך דעם דאָזיגען בעשלאָס איז געפאַסט גע- וואָרען אַ צווייטער: „די 5 לאַנדעס- קאָנפּערענץ פון ציוניסטיש-רעוויזאָניס- טישען פערבאָנד אין פוילען ערקלערט זיך גרייט צו בעטייליגען אין אַ צוזאַ- מענפאָהר פון אַלע קאָנגרעס - גרופּען אין פוילען; ביז דער צייט איז דער פערבאָנד גרייט זיך צו בעטייליגען אויף פאַריטעט יסודות אין אַ געמיינ- שאַפט פאַר פראָקטישער ציוניסטישער אַרבייט.“

איך מוז וואָרענען פאַר אַ בלבול- המושגים: נישט צונויפמישען די אַל- וועלטליכע ציוניסטישע אַרגאַניזאַציע מיט דער ציוניסטישער אַרגאַניזאַציע אין פוילען. מען קען נישט זיין קיין מיטגליד פון דער ציוניסטישער לאַנד- דעס-אַרגאַניזאַציע אין פוילען און דאָך זיין אַ מיטגליד פון דער אַללעוועלטלי- כער ציוניסטישער אַרגאַניזאַציע. אַ פוילישער מוזחיסט אָדער פּועלי-ציו- ניסט איז אַ מיטגליד פון דער אַללעווע- טליכער ציוניסטישער אַרגאַניזאַציע (קויפט דעם שקל, שיקט זיין דעלעגאַט צום קאָנגרעס) און איז אָבער נישט קיין מיטגליד פון דער ציוניסטישער אַרגאַניזאַציע אין פוילען (קויפט נישט קיין לעגיימאַציע, שיקט נישט קיין פאַרשטעלער צו דער ציוניסטישער פוי- לישער לאַנדעס-קאָנפּערענץ).

ביז צו דער קאָנפּערענץ האָט אין דער ציוניסטישער אַרגאַניזאַציע אין פוילען געהערשט אַ מאָדענע לאַגע. די אַרגאַניזאַציע איז געווען אָנגעפיהרט פון אַ גרופּע (על המשמר), וועלכער האָט קיינמאָל אין דער אַרגאַניזאַציע נישט געהאַט קיין מערהייט און וועל- כערס אידענאַליזאָקייט איז געווען די צו דאָס מוז זיך שטיצען אויף די יסו- דות פון דער וויסענשאַפטיכער פער- ערבוּנגס-לעהרע. די ערפאַלען, וועל- כע מען קען אַ דאָנק דעם דערגרייכען, זענען געוואָלדיג גרויס. ביי מענשען איז דער דאָזיגער וועג טעאָרעטיש דער זעלבער.

סיבה פון דער בסדר-דיגער פערמינ- דערונג פון דער צאָהל פון איהרע אַנ- הענגער. טראָץ דעם, האָט די דאָזיגע גרופּע זיך דאָך געקלאַמערט אין דער מאַכט און דאס אַפילו נאָך איהר מפלה ביי די לעצטע קאָנגרעס-וואָלען. יע- דען ציוניסט אין יעדען שטעטל פון קאָנגרעס-פוילען איז עס בעוואוסט, אַז דער דאָזיגער קאָמף פון על-המשמר, וועלכער איז כמעט שטענדיג געפיהרט געווארען מיט אונדער-אָפּאַרע מיטלען, האט גורם געווען צו שאַפּען אַנער- טרעגליכע פשוט בעציהונגען צווישען דעם „על המשמר“ און די איבערווי- גענד גרעסערע 2 גרופּען: רעוויזאָניס- טען און „עת לבנות“.

די לאַגע איז אַזוי געשפּאַנט געוואָ- רען, אַז די פערבליבענע 2 סתם-ציו- ניסטישע גרופּען האבען זיך געפיהלט אין בעצוג צום „על המשמר“ פרעכ- דער און ווייטער. ווי צו דעם „התאח- דות“ אָדער „פועלי ציון“.

אין דעם גרעסטען טייל שטעט און שטעטלעך אין קאָנגרעס-פוילען זענען די רעוויזאָניסטען אַרױסגעשטויסען גע- ווארען פון די אַלגעמיינ-ציוניסטישע לעקאַלען און געמוזט זיך דינגען איי- גענע לאַקאַלען.

חזק דעם - דער רעוויזאָניסטישער פערבאָנד האָט זיך געהאַט זיינע איי- גענע צענטראַלע, סיי אין ווארשא און סיי אין לאַנדאָן, האָט אַלדאָ אָנגע- פיהרט מיט אַ פאַליטיק, וואס איז גע- ווען גענצליך אונאַפהענגיג פון דער פאַליטיק פון ציוניסטישען צ. ק. אין פוילען.

דאס אַלץ צוזאַמען האָט גורם גע- ווען דערצו, אַז דאס צוזאַמענלעבען מיט דער „על המשמר“ גרופּע איז גע- ווארען אונמעגליך. אמת די לעצטע קאָנגרעס - וואָלען האבען בולט געוויזען, דאס אויף דער קאָנפּערענץ פון דער ציוניסטישער אַר- גאַניזאַציע אין פוילען, וועלען די רע- וויזאָניסטען האבען אַ אַבסאָלוצע מעהר- הייט אין וועלען קענען זיכעט איבער- נעהמען די מאַכט, אָבער אַפילו נאָכן איבערנעהמען דורך די רעוויזאָניסטען די מאַכט אין דער ציוניסטישער אַר- גאַניזאַציע, וואָלט שוין געווען אונמע- גליך צו פעררילטען דאס רואינירטע דורכ'ן „על המשמר“.

די טאַקטיק פון „על המשמר“ האָט דערהערט דערצו, אַז אַפילו ביי דער פאַרמילטער בעטייליגונג פון די רעווי- זאָניסטען און „עת לבנות“ אין דער ציוניסטישער אַרגאַניזאַציע האָבען פאַ- קטיש עקזיסטירט און געמוזט עקזיס- טירען 3 בעזונדערע אַרגאַניזאַציעס: (1 „על המשמר“, (2 „עת לבנות“ און (3

די בעריכטען, וועלכע קומען אָן פון דער גאַנצער וועלט צום לייפציגער מעסע-אַמט געבען אַ קלאַר בילד אי- בער די ווירטשאפטליכע מעגליכקייטען, וועלכע זענען איצט פערהאַנגען אין פערשידענע לענדער.

פון זיד-אַמעריקא וועלען קומען צום לייפציגער יריד, זעהר אַ סך קונים, ווייל אין די לענדער הערשט אַ גרוי- סער מאַנגעל אין סחורה.

אזוי, למשל, נויטיגט זיך עקוואָדאָר אין אַ גאַנץ גרויסע צאָהל אַפטישע אַרטיקלען, בריילען, פּעלדשטעכערס וכדו- מה, אויך מוזיק - אינסטרומענטען און ראַדיאָ - אַפּאַראַטען, וועלכע מ'צאָהלט דאָרט ממש מיט גאָלד. די אויסשטע- לער פון די דאָזיגע אַרטיקלען אויפ'ן יעצטיגען לייפציגער יריד, וועלען מא- כען גוטע געשעפטען.

אויך קאָלומביע, באַקווייע און מעק- סיקא ברויכען פון אייראָפּא מעדיציני- שע אַרטיקלען, נייע עלעקטרישע אַפּאַ- ראַטען, אַלערליי מאַשינען, קינסטלערי- שע אַרטיקלען און פיעל אַנדערע אַר- טיקלען, וועלכע ווערען דאָרט נישט פאַרייצירט.

אַ בעזונדערס גוטער סוחר איז פּע- רו. אין דעם דאָזיגען לאַנד איז נישטאָ קיין אַרבייטסלעזיגקייט. דאָרט זענען פערהאַנגען וועניג באַהנגען און אַלץ ווערט געפיהרט מיט וועגען. די רעג- יונג מאַכט איצט גוטע שאַסייען, בכדי מ'זאָל קענען אַהינקומען מיט אויטא- מאָבילען. דערווייל איז פערטיג געווא- רען 12 טויזענד קילאָמעטער שאַסיי, 10 טויזענד קילאָמעטער ווערט איצט נאָך געבויט און ווייטערע 10 טויזענד קילאָמעטער וועט מען בויען בקרוב. אין לאַנד גופא איז פערהאַנג אַרבייט גענוג און עס נויטיגט זיך דאָרט אין פערשידענע אַרטיקלען, וועלכע מ'ווייל איצט איינקויפּען אויפ'ן לייפציגער יריד.

אַ רעוויזאָניסטישע אַרגאַניזאַציע. די ערשט אָנגעהאַלטענע קאָנפּע- רענץ פון „על המשמר“ און זיינע נאָכ- שלעפּער וואס האט אָהן יעדען גרונד זיך אָנגערופּען: „די 10-טע ציוניסטישע לאַנדעס-קאָנפּערענץ אין פוילען“, וועל- כע האט 3 טעג זיך פערנומען מיט'ן ענין פון זיינע מפלות, קאָמף מיט רע- וויזאָניסטען און דעסגלייכען און וועל- כער האָט ממש קיין איין שעה נישט געווינדעט אַרץ-ישראל-האָט פראָקלאַ- מירט אַנאיינהייטליכע ציוניסטישע (?) אַרגאַניזאַציע. וועגען דעם ווי לעכער- ל'ך דאס איז פון אַרגאַניזאַציאָנעלען שטאַנדפּונקט זאָלען דיגען וועגנסטענס מיינע אויביגע אויספיהרונגען, פון אי- דעאישען שטאַנדפּונקט: מיינע אויס- פיהרונגען אין המשך פון דער דאָזיגער אָפּהאַנדלונג.

(המשך קומט).

ווי זעהט עס אויס אין די „גליקליכע“ לענדער?

2.

זיד-אַמעריקא און כינע ברויכען סחורה.

צוגעשיקט פאַר אונזער צייטונג פון ז. האַפּער, ווין.

חזק דעם וועט זיך פערן בענויטיגען אין אַלערליי פערזאָנען און לאַסט-אוי- טאָבוסען און אַזוי ווי דער צאָל איז דאָרט נישט הויך, וועט עס זיך זעהר לוינען מיט זיי צו מאַכען געשעפטען. דערצו דאַרף מען נישט פערנעסען, אַז אין פערזענלעך די פערזענלעכע פאַר קאַלאָניזאַציע זעהר גוטע, בשעת למשל אין דייטשלאַנד וואוינען אויף איין קוואַדראַט-קילאָמעטער 133 מענ- שען, וואוינען אין פערזענלעך אַזוי דעם זעלבען שטח נאָר 4 מענשען.

קיין פערזענלעך מען פאהרען מיט 25 שיפסליניעס, וועלכע זענען געגרי- דעט אין 9 פערשידענע מלוכות. מיט'ן לאַנד פערזענלעך זיך נעה- טער צו בעשעפטיגען בכדי צו דער- גרונטעווען אויב ס'זענען פערהאַנגען מעגליכקייטען וועגען מסחרים אָדער קאַלאָניזאַציע פון דעם לאַנד.

אויך כינע בענויטיגט זיך דרינגענד אין אַלערליי סחורות, בעזונדערס פון אייזענווארג. קיין כינע האָט מען ביז יעצט נישט אַריינגעפיהרט כמעט קיין שום מאַשינען און ס'איז אַ פּלל, אַז אַ לאַנד קען זיך נישט ענטוויקלען, ווי- באַלד מ'ברענגט נישט אַריין אָהין קיין מאָדערנע מאַשינען, דאריבער האָט גע- קענט קומען, אַז כאַטש אין לעצטען יאָהר איז די ערנסט געווען אַזאָ גוטע, וועלכע כינע געדענקט נישט אין די לעצטע 25 יאָהר, האָט מען פאַרט נאָך געמוזט ברענגען 15 פראָצענט תבואה פון אַנדערע לענדער, בכדי צו דעקען דעם געברויך פון לאַנד.

היינטיגעס יאָהר האט די רעגירונג בעפילען, אַז אַלע געזעלשאַפטיכע און פריוואַטע אינסטיטוציעס זאָלען ברענגען מאָדערנע לאַנדווירטשאַפטיכע מאַשינען, בכדי צו פערבעסערען די ערד-פראָדוקטען. חזק לזה וויל כינע יעצט בויען אייזענפאָריקען, וועלכע עקזיסטירען דאָרט נישט. כינע נויטיגט זיך יעצט אין אַלערליי יעדעס יאָהר, בכדי אויס- צובויען איהרע באַהנגען און פאַריקען, וועלכע ווערען אין דער לעצטער צייט דאָרט שטענדיג געבויט.

אין כינע עקזיסטירען צוויי גרויסע קוהילען-בערג, פון וועלכע מ'קען דער- ווייל גאָרנישט אויספיהרען, ווייל מ'מוז ערשט בויען אַ באַהן. אמת לעצטענס האָט אויסגעבראַכען דער סכסוך מיט יאַפּאַן, אָבער דאס וועט אָהן ספּק שנעל אַריבערגעהן. בכלל הערשט נישט אין כינא קיין קרויזס און קיין אַרבייטס- לאָזיקייט.

די קומענדיגע לייפציגער מעסע וועט מעגליך מאַכען, אַז סוחרים פון דער גאַנצער וועלט וועלען פיהרען מסחרים מיט כינא, וועלכע וויל זיך אַבזאָגען פון דער ענגלישער און אַמעריקאַנישער ווירטשאַפטיכער אָפּהענגיקייט.

אין לעבען: אַפילו אייניגע סחאים גע- גען דער היגיגענע קענען איהם נישט אַלע מאַל שאַדען. דער צווייטער אָבער, טראָץ דער גרעסטער פאַרויכטיגקייט קען שוין קיין קראַפט-מענש נישט זיין. מיר זעהען, אַז חזק די אויסערליכע השפּעות פון דער נאטור - סביבה, איז פערהאַנג נאָך עפּיס, וואס בעשטימט דעם לעבענס-שיקאַל פונ'ם מענש-אַט דאס רופען מיר אָן: קאָנסטיטוציע--דער סך-הכל פון אַלע גע'ירשנ'טע אייגענ- שאַפטען. די קאָנסטיטוציע פונ'ם מענש קען זיך קיינמאָל נישט ענדערען. דאס איז פונקט אַזוי ווי ביי די געוואוקסען. ווען אַ גערטנער גיט נישט אַ גענו- גענדע פלענע אַ פרוכט-בוים פון בע- סערען מין, אָדער ער פלאַנצט איהם אויף אַ שלעכטען באָדען, ברענגט אַזאָ בוים וועניג אָדער גאָר נישט קיין פרוכטען, אָבער דער סאָרט פון פרוכט בלייבט תמיד איידעל, וואָס מען קען אייגענטליך גלייך זעהען, בעזאָרגענדיג דעם בוים מיט דער געהעריגער פלע- גע; און אומגעקעהרט: אַ געווענליכער סאָרט קען זיך ביי גוטע פלעגע אפשר בעסער ענטוויקלען, אָבער טראָץ אַלע בעמיהונגען געלונגט נישט פון איהם אַרױסצובעקומען דעם איידעלען סאָרט אויבסט. דאָס זעלבע איז ביי מענשען. עס אונטערלייגט גאָר קיין ספּק נישט, אַז אַ גוטע געזעלטע קאָנסטיטוציע פון מענש איז וויכטיגער פון די אוי- סערליכע איינפלוסען פון זיין ערנהע- רונג און ערציהונג.

זייט מיר ווייזען, אַז דאָס ירש'ענען פון ערוואָרבענע אין משך פונ'ם לעבען אייגענשאַפטען שפּיעלען כמעט קיין ראָלע נישט, כלל הפחות - אין אַ קויבער צייט פון אַ פאַר גענעראַציעס, מוז מען זיך קלאַר מאַכען, דאָס עס געלונגט נישט צו פערבעסערען די מענשהייט דירעקט דורך קערפּער-פלע- גע און ערציהונג. דאס אלעס נוצט נור דעם יחיד און עס לאָזט זיך נישט ירש'ענען - דער צווייטער דור מוז זיך דאָס אַלץ ערווערבען. אַ סך מענשען קענען זיך דאָס גאָרנישט פאַרשטעלען, אָבער אויך מוז עס זיין - און דוקא צום שוץ פון דער מענשהייט און איהר עגויסטעניץ. ווען עס וואָלט אַנדערש געווען, וואָלטען אַלע קראַנקהייטען, כלערליי קערפּער - פעהלערען, אַלדאָס שלעכטס, וואָס דער מענש ערווערט אין משך פון זיין לעבען איבערגע- גאַנגען צו די קונפטיגע גענעראַציעס. נור צום גליק לאָזט זיך נישט דער מענש מאדערלירען דורך די אינפלוסען פון דער אויסערליכער נאטור-סביבה - נישט פון דער גוטער און נישט פון דער שלעכטער זייט.

פונדעסטוועגען און טראָץ דעם אַלעס דאַרף מען נישט צווייפלען אין דער מעגליכקייט צו פעראיידעלען די מענש- הייט. מיר זעהען שוין היינט-צו-טאָג דעם וועג, וועלכער פיהרט דערצו - דאָס איז אַט דער זעלבער וועג, וועל- כער איז שוין לאַנג בעקאַנט דעם פיה- און פלאַנץ-צייכטער. ער פאַרט צונויף וועזענס נור מיט די געוואונשענע פאַ- זישווע אייגענשאַפטען, אויסשליסענדיג בעפעהלערטע וועזענע פּערשיטעטע זיך,

סאָן יעצט אייך דאָרט אין מאַסקוואַ, און ווייטט גאָהר נישט, אַז איהר האָט דאָ אין טשענסטאָפּאָו געהאַט אַ פרא- צעס מיט פראָקוואַרען, מיט פערטיי- דיגער, מיט צדות, מיט - א אוידי- טאָריום, וועלכע האָבען געוואָלט אייך פערמשפּט'ן אויף - כ'ווייס אַליין נישט וואָסערע אורטייל זיי וואָלטען אויף אייך אַרױסגעטראָגען, ווען איהר וואָלט פערמשפּט געוואָרען, נאָר צום גליק זענט איהר בעפרייט געוואָרען.

עס האָט זיך געהאַנדעלט וועגען איי- ער אָנגעשריבען ווערק, „מדת הדין“, וואו איהר שרייבט וועגען אייזערע אַלטע העלדען, וואָלף בורנס, מירל, א. אַנדערע, נאָר פון אַ נייער בעפאַר- בונג ווי עס פאַסט פאר א שרייבער פון סאָוועט רוסלאַנד, האָבען די היגע חברים איינגעפונען, אַז איהר האָט אָנגעשריבען לויט אַ בעשטעלונג פון דער סאָוועטען מאַכט, אַז דאָרט איז נישטאָ דער אמתער שוואונג פון קיין דיכטער, אַז דאָס איז נישט מעהר ווי אַ קאָפּיע פון אייערע אַלטע קאָנטר- רעוואָלוציאָנערע העלדען פון „ארום וואקאל“, און א פערגרעפטער שטאָרט אָדער „נאָך אַלעמען“ און מען האָט

אייך געשטימען, נאָר ווען עס איז שוין געקומען צום רעכטען עיקר, ווען דער הויכער טריבונאַל - דאָס הויכע- שעצטע פובליקום האָט געדאַרפט אַ- רויסזאָגען זיין אורטייל מיט הויבען די הענד, האָט קיינער נישט געהאַט קיין מוט עס צו טהון און אַלע זענען געבליבען זיצען. האָט דער פאַרויזער געזעהען די פערלעגענהייט פון די „ריכטער“ און האָט לאָזן בריחה אייך בעפרייט. דעריבער שיק איך אייך באלד איבער די בשורה, מיט אַ מזל-טוב, אַז איהר זאָלט דאַנקען גאָט, (פאַרדאָן, ס'האָט זיך מיר אַרױסגעכאַפט דאָס רע- אַקציאָנערע וואָרט, אַז מען לעבט אין אַזאָ מדינה) ווארום איהר זענט מיט מזל פריי!

פאַניע וויינבוים, בערעכענט אייך! איך האָב נישט געהאַט בדעה זיך אַריינצומישען אין די אינערליכע עני- ניס פון די געברידער וויינבוים מיט וועלכען עס קלינגט די גאַנצע שטאָרט. עס איז אַ פאַמיליען סקאַנדאַל - האָב איך געטראכט און אין לנז עסק במש- פחת סקאַנדאַלען. אָבער, אַז דער ענין וויינבוים קריכט שוין אַרויס פון די ד' אמות פון אַ פאַמיליען סכסוך און עס

וואָס פאַר אַ קאָסטיום איהר זאָלט זיך אָנטהון, אין דעם בין איך זיכער, וואו ראיא, איהר האָט נישט בעקומען דעם פריז פאַר אייער קאָסטיום, טאָ ווערזשע דען האָט בעקומען דעם פריז? דער יעניגער וואָס האָט געהאַט שכל און אַנגעהוירן דעם אַריגינעלסטען קאָסט- יום, וואָס איז בעשטאַנען פון „ברידזש“ קאַרטען.

איהר האָט אַוודאי געמיינט, אַז האַרמאַטען, יאַפּאַנטיקעס, אָדער די ענטוואָפּונגס קאָנפּערענץ אין זשענע- ווע, איז די אַקטועלסטע זאַך היינט. האָט איהר אַ טעות, „ברידזש“, וואָס עס שפּיעלען די עלעגאַנטע העררען און דאַמען און אַלע וואָס האָבען נאָר איינצושטעלען און טאַקע דער קאָסטיום וואָס האָט פאַרגעשטעלט קאַרטען מיט וועלכע מען שפּיעלט „ברידזש“, האָט בעקומען דעם פריז.

אַ געניאָלער קאַפּ און געניאָלע ריכטער.

טאַמער פערקעהרט?

דעם היילפס-קאָמיטעט האט בעשלאָ- סען אַרױסצולאָזען זשעטאַנען מיט וועל- כע עס וועלען דעקאַרירט ווערען די אַלע, וועלכע צאָהלען פאַר'ן היילפס-

קאָמיטעט. לויט מיין מיינונג דאַרף מען אזא-ל כע זשעטאַנען מאַכען, נאָר דעקאַרירען דאַרף מען די יעניגע, וועלכע האבען זיך פאַר'ן היילפס-קאָמיטעט נישט דע- קאַרירט און דאס איז צוליבע פאַל- גענדע מאָטיווען:

ראשית וועט מען וויסען ווער עס האָט זיין חוב לנישט ערפולט, זאָל ער דערפאַר טראגען אַזאָ שאַנד - צייכען, והשנית וועט מען אַ טובה טהון די אַרבייטסלאָזע בעלי - מלאכות, ווארום אויב מען וועט דאַרפען מאַכען זשע- טאַנען פאַר די יעניגע, וועלכע האבען זיך נישט דעקלאַרירט, וועט מען דאָך דאַרפען מאַכען אין די טויענדער שטיק וועלען אַרבייטסלאָזע בעלי-מלא- כות זערווייל בעקומען אַרבייט און דאס אַליין וועט שוין רעטען אַביסעל אַרבייטסלאָזע פון זייער קריטישער לא- גע.

דעריבער חשוב'ער היילפס-קאָמיטעט רעוויזירט אייער בעשלאָס און בעטראכט מיין פאַרשלאָג.

לויזין

נאך וועגען דעם יעהרליכען ראבאט פון דער עלעקטראוויניע.

די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס דארפן זיך מיט דעם פערנעמען

אין די לעצטע נומערן פון דער „טשענסטאָווער צייטונג“ האָבען מיר אָנגעוויזן, אז לויט'ן אָבמאָך פון דער היגער שטאַדט מיט דער עלעקטראוויניע פאַר'ן איבערגעבען איהר די קאַנצעס-יע, איז פאַרגעזעהן אַ געוויסער יעהר-ליכער ראבאט פאַר די קאַנסומענטען, וואָס וועלען בענוצען פאַרנאָד מעהר ווי עס איז אָנגעוויזן, אין די צו דעם צוועק בעשטימטע פאַרגארעפן. דעריבער האָבען מיר אויך געגעבען די נויטיגע אויפקלערונגען און אָנװײַ-זונגען, ווי אזוי יעדער קאַנסומענט קען זיך אַליין מאַכען דעם גענוג קאַמ-פליצירטען חשבון, אויב עס קומט איהם ראבאט און וויפיל.

אין רעזולטאט פון אונזערע אויבענ-דערמאנטע אָנװײַזונגען האָבען זיך פילע קאַנסומענטען געוואָנדען אין דער עלעקטראוויניע וועגען דעם ראבאט וואָס זיי קומט לויט חשבון, אויף וואָס די בעאַמטע האָבען זיי געזעט-פערט, אַז עס קומט נישט, וואָרעם אויב ס'וואָלט געקומען וואָלט די ע-לעקטראוויניע דעם ראבאט אויסגע-צאהלט. און ווען אייניגע קאַנסומענ-טען האָבען אָבער פערלאָנגט פון דעם בעאַמטען, אז ער זאָל זיי ערקלערען פאַרוואָס עס קומט זיי נישט קיין רא-באט, אין דער צייט ווען די אויסרעכנונג ווייזט פערקעהרט, האָט מען זיי געהייסען זיך ווענדען אין דער וואָעוואוידוטווא וואו אַלע אברעכ-נונגען פון דער עלעקטראוויניע ווע-רען קאַנטראָלירט און פערסטענשטעלט. מיר האָלטען, אז דאָס איז אַפּאָ-לייט.

די נשמה פון די שפייזען = געשמאק רי.נשמה פון געשמאק = צוקער.

א ביסעלע צוקער, זיגענעבען צום קאכען פון כמעט אלע שפייזען, גרינסען, גרינעם ארבעט, באַנדלעך, מייערן, שפינקא, קאלאפאָרען, קארטאפּעל, קרויט און פאַמיליאַרען, צו פלייש-שפייזען, פיש קלוקסעס, קאשעס, אלערארט, זופען, גיט יעדער פון די שפייזען דעם ריכטיגען געשמאק, פערגרעסערענדיג דעריי איהר נאהרונגס-ווערט.

אביסעלע זאלץ — אביסעלע צוקער.

קליינער פעליעטאָן. באַנטשע שווייג.

ביי פּרע'ן איז באַנטשע אַנ'אַרימער טרענער-יונג, וועלכער שלעפט די קאס-טענס און ווען מען גיט איהם אַ פאַל-שען דרייער שווייגט ער, איבערהויפט איז יענער באַנטשע אַ לאַ יצחא. אלע צרות פון דער וועלט האָבען זיך אויסגעגאָסען אויף זיין קאָפּ. ער האָט אַ שטיף-מוטער, וועלכע שלאַגט איהם און גיט איהם נישט עסען. דאָס ווייב פערראַט איהם, זיין אייגען קינד וואָרפט איהם ארויס פון שטוב. ער וויל ראַטעווען דעם שטעטלע-טישען נגיד פון אַ קאָסטאָרטאָפּע און ער אַליין ווערט דאָרט געניזיקט און ביי אַלע אומגליקען, שווייגט ער. דאָס איז געווען אויף דער וועלט. ווען דער זעלבער באַנטשע איז אָבער געקומען אויף יענער וועלט, איז גע-וואָרען אַ רעש אין די הימלען. מלאכים און שפּיס האָבען געמאַכט אַ וואַר-אין ווען ער איז געקומען פאַר'ן בית-דין של מעלה, האָט מען איהם געגע-בען אויסצוקלייבען פון בעסטען און שענסטען — זעהט, האָט צו איהם דער

היגע קאנסומענטען זענען פעהאנגען פיעל, וואס קען זיי קומען בעדייטענדע סומעס.

דאָביי ווילען מיר נאָכמאַל בעמער-קען, אַז אַזעמעהרסטען קומט דער רא-באט די קלענערע קאַנסומענטען וואס האבען קליינע אינסטאַלאַציעס מיט ווע-ניג לעמפלעך און נוצען אויס דעם מא-קסימאלען שטראָם לויט זייערע לעמפ-און אויב די עלעקטראוויניע וועט דער דאָזיגער דעלענאָציע אויך נישט געבען קיין ריכטיגען ענטפער, זאָל די

צו איז רעוואַטיוז און פאָדאָגרע היילבאַר?

ווי עס איז אַלגעמיין בעוואוסט, שטאַ-מען רעוואַטיוזם, פאָדאָגרע און עהנליכע ליידען דערפון וואָס עס זאמעלט זיך האַרנוזיער אינ'ם אַרגאָניזם. האַרנוזיער בעשטעהט פון קליינע נאָדעלשפיציגע קרישטאַלען, וועלכע בעזעצן זיך אין די מוסקלען און אַנדערע גלידער און וואָס פערטוראָכען אַ סך מאל ביי די קלענסטע בעוועגונג שרעקליכע שמער-צען. בפרט אין די געלענקען קענען די שאַרפע קרישטאַלען גורם זיין די ערגסטע שטערונגען און אויס דעם בעטרעפּענדען מענש אַ קריפל מאַכען. דער אונגליקלי-כער קראַנקער, געפייניגט פון שרעקליכע ווייטאָגען, פערלירט שטופענווייז די קראַפט אין זיינע גלידער. אויך ה' א. העפלין, לאָדז, ראַקציניסקא 23, האָט פיעל געליטען, ביז ער האָט דאָס ריכ-טיגע מיטעל געגען זיינע ליידען קעגן-נען. ער שרייבט אונז צ. א. מיט 4 יאהר צוריק האָב איך געהאַט דעם ערשטען אַטאַק פון רעוואַטיוזם. דורך הייסע בע-דער האָב איך אָנפאַנגט געפיהלט אַ בע-סערונג, אָבער תיכף זענען די שמערצען נאָך העפטעגער ווידער צוריקגעקומען און בין פון זיי נישט פטור געוואָרען. מיין רעכטע קני איז אָנגעשוואָלען און

נאך וועגען היילפס = קאמיטעט.

וויפיל איז ליידער נאָך פעהאָן אַזעל-כע, וואס שמאַכטען פון קעלט און הונ-גער צוזאַמען מיט זייערע פאַמיליעס און שעהמען זיך נאָך די האַנד אויס-צושטרעקען עפענטליך, איז ווירקליך פיינליך, ווען מענשען, וואס האבען אויף זיך גענומען דעם חוב מיט וואס עס איז צו הילף צו קומען זייערע פעראַרימטע ברידער זאָלען זיך בעגני-גען מיט דעם, וואס ער איז פערנאָ-טירט אַלס מיטגליד אין קאָמיטעט-עקזעקוטיוו אָדער פרעזידיום און נישט אויספיהרען זיין פליכט ווי עס געהער צו זיין. עס איז זעהר טרויעריג, ווען פאַרשטעהער, פון פאַרטייטען, גרופען אָדער געזעלשאַפטען, סיי אַלעס, סיי צייט, אַז די יודישע פּלאַטהווער, וועל-כע האָבען מיט 3 חדשים צוריק אויף זיך גענומען די הייליגע אויפגאַבע צו שאַפן פאַר דעם קרויס - געליטענעם

אין דער „טשענסט. צייטונג“ № 6 דערמאָנט ה' ש. אין די „קוריאָנען אַרום רעסונס-קאָמיטעט“, צווישען אַנדערע, אַז די מיטגלידער פּונ'ם קאָמיטעט מ'ט'ן אויסגאָה פון יחידים האבען אינגאנ-צען פערלאָנגט די אַרבייט און דערפאַר הינקט טאַקי אונטער די דאָזיגע טע-טיגקייט.

די דאָזיגע לאַגע איז אָבער צו ערנסט, אַז מען זאָל זיך דערויף נישט לענגער אָבשטעלען.

דער, וואס קוקט זיך צו צו דער נויט אויף דער יודישער גאַס אין רער לעצטער צייט, ווען אַנשטאַט צו טראַכ-טען וועגען פּראָדוקטיווער הילף, איז מען שוין געצווינגען צו טראַכטען ווע-גען אַ קערץ קוהלען און אַביסעל קאַר-טאָפּעל פאַר יענע יודען, וואס מיט אַ יאָהר צוריק האָבען זיי נאָך געפיהרט אייגענע וואַרשטאַטען און געשעפּטען און אפּשר נאָך געגעבען פאַר אַנדערע. און מיט יעדען טאָג, ליידער, פּער-מעהרען זיך הונגעריג. עס האָלט שוין אַזוי ווייט, אַז 2000 יודישע פאַמיליעס האָבען זיך געווענדעט נאָך הילף און

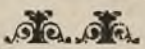
היינט דרעהט זיך באַנטשע ארום אָהן ארבייט. זיין מאַשין האָט מען פערקויפט פאַר שטייערען. פון זיין צובראַכען מעבעל איז נישט געבליבען קיין זכר, און ער באַנטשע פּראָטעסטירט נישט, מאַכט נישט חרוב וועלט, נאָר שווייגט. ער איז גרייט צו טהון, צו אַרבייטען מיט אַלע כחות, אבי צו דערהאַלטען זיין לעבען, נאָר ער האָט נישט ביי וועמען — ער שווייגט.

באַנטשע האַנדעלט מיט בייגעל — 2 פרישע בייגעל פאַר 15 גראַשען, שרייט ער אויס און באַלד קוקט ער זיך אום, אויב מען זעהט נישט קיין פאַליציאַנט, וועלכער וועט איהם די בייגעל צוגעבען און איהם אַליין אָב-פיהרען אין קאָמיסאַריאַט, ווי מען וועט איהם מאַכען אַ פּראָטאַקאָל פאַר האַנד-לען אָהן אַ פאַטענט. און זעהר אָפט זעהט מען, ווי אַ פאַליציאַנט שלעפט באַנטשען מיט זיין קויבער בייגעל אין קאָמיסאַריאַט און באַנטשע פּראָטעסטירט נישט, נאָר שווייגט.

באַנטשע שווייגט איז היינט ארבייטס-לאָז. ער האָט געוואַלט הענדען, ער וויל אַרבייטען, ער באַט אָן זיין אַרבייטס-קראַפט, ער לויפט ארום איבער אַלע פאַבריקען, ווערקשטאַטען, יבּעהט זיך,

ברודער די מעגליכקייטען איבערצוקו-מען די 6 ווינטער-חדשים, זאָלען פאַק-טוש צוטרעטען צו אַנ'אינטענסיווע אַר-בייט און דאמאלס וואָלט אָהן ספּק געווען אַ מעגליכקייט צו לינדערן פיעל ווייניג די שווערע לאַגע פון דער יו-דישער אַרבייטסלאָזער און פּרנסה'לאָזער בעפעלקערונג אין אונזער שטאָדט.

ד. קאָניעצפּאָלער.

לאָזט נישט הונגערן די חלוצים פון דער פערמע! גיט זיי אַרבייט!

די 15 חלוצים, וואס געפונען זיך אין דער היגער גערטנער-פערמע גע-פונען זיך אין אַ זעהר קריטישען מצב וואָרום יעדעס יאהר אין ווינטער בע-קומען זיי נישט קיין בעשעפטיגונג אין דער פערמע, איז דאס היי-יאהר נאָך פיעל ערגער וועגען דעם גאנצען מצב פון דער פערמע שרייבען מיר בעזונ-דער.

די דאָזיגע אידעאָליסטען, וועלכע האָבען זיך בלב ונפש איבערגעבען דעם אידעאָל פון הכשרה, וועלענדיג צוגריי-טען פאַר זיך אַ צוקונפט אין ארץ-ישראל לעבען אין די שוידערליכסטע בעדינגונגען און ליידען הונגער אין פשוט'ען זין פון וואָרט.

די דאָזיגע יונגעלייט זענען גרייט צו אַרבייטען די שווערסטע פיזישע אַרבייט פאַר אַ מינימאַלען אַבזאַהל אום צו זעטיגען זייער הונגער, אָבער צום בעדוויגערען קענען זיי קיין אַרבייט נישט בעקומען און די אַלע 15 יונגע מענשען מוזען לעבען פון עטליכע גיל-דען אַ טאָג, וואס עס פערדינען צוויי חברים, וועלכע האבען בעקומען אַר-בייט אין טאָראַק פון די ה"ה רייכ-מאַן און ראָזענצווייג.

עס ליגט אָהן ספּק אַ הייליגער חוב אויף דער היגער יודישער פעסעלעק-רונג, איבערהויפט די יודישע קליין און גרויס-פאַבריקאַנטען און האַנדעלס-אונטערנעמהער צו געדענקען אין די דאָזיגע יונגע מענשען און זיי געבען אַרבייט אויף דער צייט, ביז עס וועט זיך אָנהויבען דער אַרבייטס-סעזאָן אין דער פערמע.

דאס זענען אַלץ יונגעלייט פון פרע-מדע שטעט, וואס האבען היע נישט קיין קרוב און קיין בעקאנטען און די יודישע געזעלשאפט מוז זיי אומבע-דינג ראטעווען פון הונגער.

וועד עס וועט וועלען געבען אַר-בייט איינעם אָדער מעהרערע פון די חלוצים ווערט געבעטען וועגען דעם צו מעלדען ביי אונז אין רעדאַקציע.

זענאָניס וועגען אומזאַץ-שטייער.

קומענדען מאַנטאג, דעם 15 ד. ח. ענדיגט זיך דער טערמין פון אָנגעבען זענאָניס וועגען דעם אומזאַץ פון פערזאָנלעכע יאָהר 1931. אַלע, וואס זענען פערפליכטעט אָבזאָגעבען די זע-זאָניסעס טאָרען דעם טערמין נישט פערשעטיגען, ווייל עס דראָהט אַ שטראַף און עס ווערט אָנגענומען דאס רעכט אָבזאָגעבען אַ רעקורס אויף דער שטייער-אויסמעסטונג.

גיט מיר אַרבייט. ער בעקומט אָבער אומעטום אַנ'אַבזאָג. וואָלט ער נישט געווען קיין יוד, באַנטשע, וואָלט ער אפּשר פון יודישע פאַבריקאַנטען אָדער אונטערנעמער, וועלכע זענען נאָך פער-האַנען, בעקומען ארבייט. אָבער כּלל הפחות וואָלט ער בעקומען אונטער-שטיצונג פון די פערשידענע היילפס-קאָמיטעטען. אזוי אָבער ליידט באַנטשע הונגער און קעלט און ער, באַנטשע שווייג, ער חלומט, זיין פאַנטאַזיע ווערט צוהיזט און פאַר איהם שטעלט זיך פאַר זיין העכסטער אידעאָל, אין אַ בולקע, מעג עס זיין אָהן פוטער...

זאָל עמיצער פרובירען צו פערמח-פּט'ען די היינטיגע באַנטשעס פאַר זיי-ער בעגרעניצטקייט פאַר זייער קליינ-ליכע השגה. פערקעהרט. מיר אַלע ווע-לען נישט פערמחשט'ן, נאָר אויך שוויי-גען, וואָרום מיר אַלע זענען באַנטשעס. אונזער אַלעמענס השגה דערגרייכט היינט נישט מעהר ווי נאָר צו אַ בול-קע מיט פוטער, דאס איז דער העכ-סטער, העכסטער אידעאָל, צום אידע-אל פון פרע'ס באַנטשע שווייג-אַ-בול-קע מיט פוטער.

סמאל

Zakład Elektrotechniczno - Inst.
„ŚWIATŁO-SIŁA”
sp. z ogr. odp.
w CZEŚTOCHOWIE
NOWY RYNEK 5. TEL. 606
אייגענטימער:
גענו. טענענבערג און מ. עהרליך
מאכט בעקאנט דער ברייטער געזעלשאפט, אז אונזער פירמע
איז איצט פערגרעסערט געווארן און נעמט אן אלערליי
עלעקטרישע ארבייטען
ווי: בעליכטונג, מאטארן, אפארעטן, ווי אויך אלערליי פאפראווקעס.
די ארבייט ווערט אויסגעפירט רעזולטאט, שטארק, אונזער דער לייטונג פון קאנז. פאבלייט.
אויסצאהלונגען ביז א יאָהר אלערליי ארבייטען.

אויטאבוסען-רייזע-פלאן
גילטיג פון 8 פעברואר 1932 ביז צום אפריל.

„טשענסאכאווער צייטונג”

ליניע „א”		ליניע „ז”	
אויפן וועלכעס מארק		אויפן וועלכעס מארק	
פון נייסע	פון טשענס-סאכאוויאנע	פון נייסע	פון טשענס-סאכאוויאנע
פון ראקאוו	פון ראקאוו	פון ראקאוו	פון ראקאוו
פון נייסע	פון טשענס-סאכאוויאנע	פון נייסע	פון טשענס-סאכאוויאנע
פון ראקאוו	פון ראקאוו	פון ראקאוו	פון ראקאוו
7.32	7.22	7.32	7.22
8.07	7.57	8.07	7.57
8.42	8.32	8.42	8.32
9.17	9.07	9.17	9.07
9.52	9.42	9.52	9.42
10.27	10.17	10.27	10.17
11.02	10.52	11.02	10.52
11.37	11.27	11.37	11.27
12.12	12.02	12.12	12.02
12.47	12.37	12.47	12.37
13.22	13.12	13.22	13.12
13.57	13.47	13.57	13.47
14.32	14.22	14.32	14.22
15.07	14.57	15.07	14.57
15.42	15.32	15.42	15.32
16.17	16.07	16.17	16.07
16.52	16.42	16.52	16.42
17.27	17.17	17.27	17.17
18.02	17.52	18.02	17.52
18.37	18.27	18.37	18.27
19.12	19.02	19.12	19.02
19.47	19.37	19.47	19.37
20.22	20.12	20.22	20.12
20.57	20.47	20.57	20.47

Szkoła tańców
baletm. K. KOSTECKIEGO
w lokalu własnym **Waszyngtona 6**
(d. Jasna).
Uczy Rumbę, Tango i t. p. elegancko-
wytwornie, w kompletach i pojedynczo
Zapisy na kursy I - III - Mazura
codziennie od 10 rano do 9 wiecz.
אכטונג! פראקטישע לעקציעס קומען פאר יעדען
שבת 8 אווענד סטענעל פאר דער יודישער געזעלשאפט.
ביליגערער אפצאהל. - לעצטע מוזיק-שלאגערס.

TANIO i DOBRZE
pierze i czyści, farbuje gardero-
bę damską męską i dziecienną.
WYKONANIE ROBOTY SOLIDNE.
14 gr.
kosztuje pranie kelnierza z połyskiem, ko-
szuli dziennej 50 gr w farbiarni chemicz-
nej pralni i bielizny p. f.
„JADWIGA”, Strażacka 17

„Grand-Kino”
קאשטשוישקי גאס.
לעצטער טעאט 9.40 און.

Teatr „ODEON”
אלע 27.
לעצטער טעאט 10 אווענד.
אויפן 1 סעסיע קרעטשלא 1 זל.
ערשטער מוסטערהאפטער
קלאנג-קינא
Nowości
אלע 12
לעצטער טעאט 9-30 אווענד.
די יאָהר פון טערע טעג.

SZARY DOM
הויפט-ראַדעו: וואלאס בערי, לעווים סטאן א. א.
איבערן פראגראם: פליפ און פלאפ הערליכע פארס און קלאנג-אקטיוואליטעטען.
נייע קלאנג-אויסגאבע!
מעכטיג קונסט-ווערק בון אלע צייטע!
QUO VADIS
היסטארישע דראמע פון אונטערברליכען ה. שטענעוויטש.
נייע בעארייטונג!
הויפט-העלדן: עמיל יאנונגס, אלפאנס פרילאנד.
פאר יונגענער ערלייבט. קרעטשלא 1 זל.
ווי אלעמאל זענען מיר אויך היינט די ערשטע מיטן פאקס-קלאנג-פילמען.
ROK 1980 **Małżeństwa przyszłości**
הערליכע געזאנג!
הויפט-ראַדעו: זשאן גאדריק.
הויפט-העלדן: זשאן גאדריק.
הויפט-העלדן: זשאן גאדריק.

אויפרוה!
ברודער יודען!
גרויס איז די נויט, וועלכע הערשט ביי די יודישע מאסען אין אונזער
שטאט און דאריבער זענען מיר גענוערטעטע צו גרינדען דעם הילפס-קאמי-
טעט אין דער האפנונג און דעם גלייכעם, אז אונזערע בעמיטעלטע ברידער
וועלכע זענען נאך אימערמאל וועלכע זענען אליין נישט קיין מקבלים, ווע-
לען גערען און מיטן גאנצען הארץ זיך דעקלארירען און בעשטייערען לטובת
אונזערע הונגעריגע ברידער. אבער - ווי ביטער האבען מיר זיך ענטוישט!
טויזענדער נויטבעדערפטיגע יודען האבען זיך רעגיסטרירט און בעטען הילף
און, ליידער, זענען מיר נישט ביכולת מיט אונזערע בעשיידענע מיטלען צו
לינדערען זייער שרעקליכע נויט, ווייל קליין איז די צאהל דעקלארירטע
מנדבים און נישטיג זענען די סומעס, וועלכע פליסען איין אין אונזער קאסע.
צו וועמען זאלען זיך אונזערע ארימע ברידער ווענדען? ווער וועט זיי
און ווייל זיי העלפען? ווער וועט אויסהערען זייערע בקשות, זייערע זיפצען
און קרעכצען? ווער וועט דען האבען דאס פערשטענדניש פאר זייערע ליידען,
אויב נישט מיר אליין?
נאך אויף אונז זענען זיי אנגעוויזען, נאך אויף אונז אליין ליגט דער
חוב זיי צו העלפען, נאך מיר אליין טראגען די אחריות פאר זיי!
וועט זיך דען געפונען עמיך, וועלכער בעזיצט אנ'עכט יודיש ווארים
הארץ און האבען דעם מוט זיך אפצוזאגען צו דעקלארירען לטובת אונזער
קאמיטעט? עס איז נאך נישט צו שפעט! יעדער יוד, וואס האט זיך נאך נישט
דעקלארירט, מוז עס ווי אמשעלסטען אליין טהון און אויך דערצו בעוועגען
זיינע פריינד און בעקאנטע!
יודער, וואס נעמט נישט ווייל ער דארף נישט - מוז אונטערדינגט און
דורכאויס געבען! דאס איז אונזער דעוויז און דאס דארף אויך זיין דיין
לאזונג!!

יודישער הילפס-קאמיטעט פאר קריזיס געליטענע
אין טשענסאכאו, נייער מארק 14.

פון האנדלער - לעבען.
מארגען, שבת, 7 אווענד קומט פאר
אין אייגענעם לאקאל, אלע 12, א
מאסען-פערוואלונג איינגעארדענט דורך
דעם לעדער-צען אד"ט: די עקאנאמי-
שע לאגע און דער רואין פון דעם לע-
דער אינדוסטריע. מיט רעדעס וועט,
צו. אנד. אויך ארויסטרעטען אדוואקאט
ד"ר ל. אש.
שווארצע קאווע אין דער „ווארטא”
וונטאג, דעם 14. ד. ת. 5 נאכמיטאג
קומט פאר אין לאקאל פון דער „וואר-
טא” א שווארצע קאווע. אייגאנג 60
גראשען.
פרעהליך און לעבעדיג
זעט זיין אויף דעם גראנדיזשען באל
א. נ. „א נאכט אהן דאנות”, וואס
קומט פאר דעם היינטיגען שבת-צו-
נאכטס אין פייערלעכע-וואל, אייגענ-
ארדענט דורכ'ן „טאן”.
די בעלער, וואס ווערען איינגע-
דענט דורכ'ן „טאן” האבען שוין א
טראדיציע, אז זיי זענען זיך געלונגען-
סטע און מען וויילט זיך אמבעסטען.
די בעסטע געזעלשאפט גרייט זיך
אויף דעם באל און אלע וועלען כאטש
אין נאכט פערנעסען ווענען די דאנות
און זארגען, וואס יעדער מענטש האט.
דעריבער דארף דער יעניגער, וואס
האט נאכנישט קיין בילעט זאל עס
שוין טהון, ווייל עס וועט זיין א נאכט
אהן דאנות-לעבעדיג און פרעהליך.
**קולטור-ארבייט אין האנדלער-קער-
פערבאנד.**
מען בעט אונז מיטצוטיילען, אז
די קולטור-קאמיטעט ביים האנדלער-קער-
פערבאנד טרעט צו צו א ברייטע קול-
טור-ארבייט צווישען איהרע מיטגלי-
דער. אין דער ערשטער רייע וועט
די ביבליאטעק פערפולקאמט ווערען
מיט א רייע נייע און נוצליכע ביכער.
דאן וועט איינגעארדענט א ציקל רע-
פראטען פון די בעסטע ארטיגע אי-
טעלעקטועלע קרעפטען אויף פאכמעני-
שע קולטורעלע און וויסענשאפטליכע
טעמעס.

דער ערשטער רעפערעט קומט פאר
דעם קומענדיגן שבת אווענד.
קאפע מעטראפאל.
ווי מען טיילט אונז מיט האט די
דירעקציע פון דער יודישער צוקערניע
מעטראפאל פערגרעסערט דעם לאקאל
און פערשטערט מיט דעקאראציעס.
אויך ווערט פון היינט פרייטאג און
אלע טאג פון 5 א זייער נאכמיטאג
אן, איינגעארדענט א דאנסניג, וואו
מיטן ארקעסטער פיהרט אן דער בע-
קאנטער קאפעל-מייסטער ס. זיידמאן.
**סימפאנישער קאנצערט פון דער
„לייף”**
אין קירצען קומט פאר א גרויסער
סימפאנישער קאנצערט פון דער היגער
„לייף”, מיט א זעהר רייכען פראג-
ראם. עס ווערט צווישען אנדערן אויך
אויסגעהערט די בעקאנטע פאטעטישע
5-טע סימפאניע פון בעטהאווען.
אין קאנצערט וועלען אנטהאלטענען
די בעקאנטע היגע סאליסטען פרי-
גע, שטייער, אפ. באנאש, גראנינער,
שמידט, לעמעל, סרעברניק א.א.
דער קאנצערט האט ארויסגעווען
א פערשטענדיכע פערזאנלעכע פארשטענדיגונג

**גרויסע פערואלונג פון די
קאנסומענטען פון דער היגער
עלעקטראניע.**
קומענדיגן וונטאג, דעם 14. ד. ת.
פונקט 12 א זיגער מיטאג קומט פאר
אין לאקאל פון די היגע פוילישע האנד-
וועקער (אלע 9) א גרויסע פערואל-
לונג פון די היגע קאנסומענטען פון
דער עלעקטראניע.
די פערואלונג ווערט גערופען דורך
דעם פערזאנלעך פון די היגע עלעקטרא-
ניע - קאנסומענטען, פון וועלכען עס
שטעהן אין דער שפיץ די „ה” מו-
שא, י. גאלדבערג, ה. שאג, דעמבס-
קי א סמאלאבא און וועלכער עס האט
די אויפגאבע צו שטעלן די אינטער-
סען פון די קאנסומענטען געגען דער
עלעקטראניע.
אויפן טאג-ארדנונג פון דער פער-
ואלונג שטעהט די ברענענדיגע פראגע,
וואס אינטערעסירט אזוי שטארק יעדען
געברויכער פון עלעקטרישען שטראם,
וואס איז דער אייגענער הויכער פרייז
דאס די היגע עלעקטראניע נעמט
פאר עלעקטרישען שטראם און בעזונ-
דער די שיקאנענדע בעציהונג מיט
וועלכער זי בעציהט זיך צו די קאנסו-
מענטען.

עס איז איבער צו ווידערהאלטען
דאס, וואס מיר האבען שוין אונטערהאל-
טען מאל אנגעוויזען, אז דאס צאהלען
אזא פרייז פאר בעליכטונג אין דער
היינטיגער צייט, ווען דער קריזיס איז
אזוי גרויס און ווען אלע ארטיקלען
זענען אזוי שטארק געפאלען, אז דאס
איז קודם-פל א הימעלשריינדיגע עולה
און בעזונדער איז עס טאק א אונגע-
הויערער לאסט פאר דער בעפעלקע-
רונג, וועלכע קען איהם בשום אופן
נישט דערטראגען.
א עהנליכע פערואלונג איז אויך
די פויריגע וואן פארגעקומען אין רא-
דאמס און עס זענען אנגענומען גע-
ווארען די געהעריגע בעשלוסען אויך
פאר דער וונטאגדיגער פערואלונג,
אויף וועלכער עס וועלען זיין אנוועזנד
דעלעגאטען פון ראדאמס און פיעטער-
קאוו.

עס איז זעלבסטפערשטענדיך, אז
אלע קאנסומענטען פון דער עלעקטרא-
ניע, וועלכע בענוצען שטראם צו בע-
לייכטונג אדער בעטריעב דארפן אומ-
בעדינג צו זיין אנוועזנד אויף דער
דאזיגער פערואלונג, ווייל עס ליגט
אין זייער אינטערעס מיטצוויירקען, אז
די פערואלונג זאל טראגען א מאסען-
כאראקטער און איהרע בעשלוסען זאל-
לען ברענגען די נויטיגע רעזולטאטען.
**נייער רייזע-פלאן פון די שטא-
דטישע אויטאבוסען.**
אין היינטיגען נומער דריקען מיר א
נייעם רייזע-פלאן פון די שטאדטישע
אויטאבוסען, וועלכען עס האט אונז
צוגעשיקט דער מאגיסטראט.
דער רייזע-פלאן איז זעהר וויכטיג
פאר אלע איינוואוינער וואס בענוצען
זיך מיט דער אויטאבוסען-קאמוניקאציע
דאבוי מוז בעמערקט ווערען, אז די
אויטאבוסען קריסירען זעהר פונקטליך,
און פערשטענדיגונג.

קאנצערט לטובת דעם יתומים-הוין.
שבת, דעם 20 קומט פאר אין פיי-
ערלעכער-וואל א קאנצערט לטובת דעם
מושב זקנים און יתומים הוין.
אין קאנצערט וועלען זיך בעטייליגען
די בעסטע כחות פון דער ארטיגער
מוזיקאלישע און וואקאלישע קרעפטען
אין אונזער שטאט.
איינצעלהייטען אין קונפטיגען נומער.
**בעריכט-פערוואלונג פון לעצטען
רעוויזאניסטען-צוזאמענפאהר.**
פערזאנלעכע שבת נאכמיטאג איז
אין לאקאל פון די היגע רעוויזאניסטען
אלע 38 וואלנאשטש 38 ארגאנקומען א
בעריכט-פערוואלונג פון די היגע ציו-
ניסטען-רעוויזאניסטען.
דער דעלעגאט אויף דער לעצטער
רעוויזאניסטישער קאנפערענץ סטוד.
אפריים בראטמאן האט געגעבען א
גענויען בעריכט פון די גאנצע אונ-
טערהאנדלונגען און בעשלוסען.
דער אינהאלט פון רעפערעט איז
כמעט דער זעלבע, וואס ה' בראט-
מאן זאגט ארויס אין זיינע ארטיקלען,
וואס דרוקען זיך אין דער „טשענסא-
כאווער צייטונג”.
עס האבען אויך גערעדט פרעזעס פון
היגען רעוויזאניסטען-פערבאנד ה' א.
איצקאוויטש, וויצע-מ. רוזשעוויטש, ל.
קאפניסקי א.א.

ווי מען טיילט אונז מיט האט די
דירעקציע פון דער יודישער צוקערניע
מעטראפאל פערגרעסערט דעם לאקאל
און פערשטערט מיט דעקאראציעס.
אויך ווערט פון היינט פרייטאג און
אלע טאג פון 5 א זייער נאכמיטאג
אן, איינגעארדענט א דאנסניג, וואו
מיטן ארקעסטער פיהרט אן דער בע-
קאנטער קאפעל-מייסטער ס. זיידמאן.
**סימפאנישער קאנצערט פון דער
„לייף”**
אין קירצען קומט פאר א גרויסער
סימפאנישער קאנצערט פון דער היגער
„לייף”, מיט א זעהר רייכען פראג-
ראם. עס ווערט צווישען אנדערן אויך
אויסגעהערט די בעקאנטע פאטעטישע
5-טע סימפאניע פון בעטהאווען.
אין קאנצערט וועלען אנטהאלטענען
די בעקאנטע היגע סאליסטען פרי-
גע, שטייער, אפ. באנאש, גראנינער,
שמידט, לעמעל, סרעברניק א.א.
דער קאנצערט האט ארויסגעווען
א פערשטענדיכע פערזאנלעכע פארשטענדיגונג